

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Populescu. Hírlevél ára: 320, fél-évesre 1200 lej. Külföldre egészévre 20 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „Uj KELET” az erdélyi és bánsági népszövetség egyetemes politikai napilapja. Cikkjeink utánnomását csak irás megjelölésével engedjük.

UJ KELET

Dr. Ramassetter Róbert

BUDAPEST
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bármentetlen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámboz Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.
Csütörtök, 1936. augusztus 20.
5696. EV. ELUL 2. XIX. EVF. 194. SZAM

VILAG TUKRA

Ujca halasztás?

A Népszövetség szeptemberi ülészakánának elhalasztásáról érkezett tegnap hír Genéből. Ez a hír, ha még megerősítésre is szorul és talán nem is fedi a teljes valóságot, mindegyesetre alkalmas arra, hogy nyugtalanságot keltsen.

Amióta a Népszövetség fennáll, mindig ezek a halasztások s a halasztással kapcsolatos küliszámogótti tárgyalások voltak azok, amelyek mintegy előfutárjai voltak a legujabb és legsúlyosabb nemzetközi komplikációknak és a Népszövetség lesújtó kudarcainak.

Hogy jelen esetben mi tenné szükségessé a halasztást, egyelőre titok. Németország, vagy Olaszország magatartása-e, vagy pedig a spanyolországi polgárháboru eseményei? Nem tudjuk. Csak az az érzésünk, hogy ismét nincs valami rëndben s hogy a Népszövetség mögött álló demokratikus hatalmak ismét defenzívával, vagy ami ennél is rosszabb: mindig balul kiüjtő halasztásokkal igyekezzenek helyettesíteni a cselekvést, melyet helyettük mindig a Népszövetség és a demokrácia elleneségei alkalmazzanak — ellenük.

Nem szenvedhet kétséget, hogy a nemzetközi komplikációk egyre súlyosabbak és egyre kibogozhatatlanabbak látszanak. De vajjon ezek a komplikációk megoldhatók lesznek-e azzal, ha a francia és angol kormányok s a mögöttük álló többi népszövetségi tagállamok a régi és a régen sem bevált strucepolitikát akarják folytatni? Vajjon a halasztással elérhető-e, hogy Németország végre nyitl színt valljon a béke és a háboru kérdésében, nyitlan érdektelennek jelente ki magát a spanyolországi eseményekkel szemben s hogy Olaszország és Németország szövetsége ne alakuljon át egészen nyitl háborus blokká a békét akaró hatalmakkal szemben?

„Kutyát a szőrével?”

Elismerte Madgearu, hogy a szélsőséges demagógiának reális alapja is van, azaz hogy ténylegesen fennáll olyan állapot, mely lehetővé teszi a jobboldali eszmék terjedését. Azt állítja, hogy az agrárreform és a Bratianu Vintila féle politika következtében elszegényedett a román földirtó és középosztály, mely most a szélsőséges mozgalomban találja meg a helyét.

Világos és értelmes beszéd. Még senkitől ilyen érthetően nem hallottunk a romániai szélsőjobboldal társadalmi létének magyarázatát. Annyira világos, hogy pillanatnyilag nem érdekelnek ennek a ténynek a statisztikai adatai sem: egész biztosan az osztály a szélsőséges propaganda melegágya. Madgearu azonban csak ellenzéken annyira tisztánlátó. Sajnos, amikor kormányon volt, nem látta ennyire jól az eseményeket. Alkotott-e vajjon a nemzeti parasztpárt olyan szociálprogramokat, amelyek kenyérhez juttatták volna a kisajátított földbirtokosokat, a Bratianu-féle pénzügyi koncepció miatt tönkrement polgári réteget? Nyilvánvalóan nem, mért ha megtette volna, a probléma nem állna ma fenn. De a nemzeti parasztpárti kormány annyit sem tett annak idején, hogy nyitlan lépjen fel a vasgárdát pénzélő Vajda ellen, amikor az még a párt tagja, sőt elnöke vagy alelnöke volt.

A nemzeti parasztpárt is bünsös a jobboldali eszmeáramlatok fejlődésében, mert soha kéllő erdéllyel ezekkel szemben fel nem lépett. Sőt. Amikor kritikuská vált a helyzet, a párt legjobbjai sem vonakodtak ezeknek a jelszavaknak a kisajátításától, azzal az indokollással, hogy kutyát a szőrével kéll gyógyítani. A kutyát valóban a szőrével kéll gyógyítani.

Változatlanul folyik a vér Spanyolországban

A chilei köztársasági kormány elfogadta a közvetítő szerepét a spanyol polgárháboru hadviselő felei között. A madridi kormány cáfolja, hogy a Népszövetséghez akar fordulni a polgárháboru ügyében

Hivatalos kormányjelentés szerint Olaszország is a legszigorubb semlegességet akarja tanusítani a spanyol polgárháboruval szemben

A spanyol polgárháboruval kapcsolatos nemzetközi komplikációk tegnap óta ujabb enyhülést mutatnak. Bár Németország jegyzéke nagyon is átlátszó célzatu feltételekhez köti a semleges magatartást: a legujabb hirasok nem számolnak be ujabb német támogatásról a felkelők javára. A mai napon Rómából is olyan hírt közvetített a Havas távirati iroda, amely némi megnyugtatótásul szolgálhat a spanyol polgárháboruval kapcsolatos nemzetközi ellentétek enyhülését illetőleg. E jelentés szerint

az olasz kormány szükségesnek tartotta megállapítani, hogy az olasz hadirepülőik tevékenységéről szóló hirasoknak nincs semmi kapcsolatuk a spanyol eseményekkel. Hivatalos olasz kormánykörök kijelentették, hogy a legszigorubb semlegességet kívánják tanusítani a spanyolországi eseményekkel szemben

és Olaszország csak abban az esetben segítené az egyik hadviselő felet, ha más hatalmak is hasonló tevékenységet fejtenének ki.

Egyébként a délamerikai államok akciója, mely a spanyol testvérháboru megszűntetésére irányul, mára határozottabb formát öltött. Mint Washingtonból jelentik, Uruguay délamerikai állam tegnap az északamerikai Egyesült Államok külügyminisztériumában jegyzéket nyújtott át, amelyben azt a kívánságát hangsúlyozta, hogy az amerikai köztársaságok igyekezzenek — megfelelő közvetítés útján — a harcoló felek között megegyezést létrehozni. A délamerikai államok akciója kapcsán, mint Santiago de Chileből jelentik,

A madridi kormány kedvező mérlege a polgárháboru egyhónapi harcairól

A diplomáciai helyzet enyhülésével egyidejűleg a spanyol polgárháboru frontján korántsem állott be enyhülés. A harc teljes erővel és még az eddigieknél is fokozottabb lendülettel és célkitűzésekkel folyik mindkét részből.

Az El Liberal című madridi kormánylap szerint, mely a kormány hivatalos véleményét közli: a katonai zendülő mozgalom Spanyolország legfontosabb centrumaiban és tartományaiiban, így Madridban, Barcelonában, Leridában, Malagában, Valenciában, Alican-teban, Murica-Karthagóban, Albacedeában, Biscalaiban, Guipuzcoaban, Caceresben, Guadalajarában, Ciudad Realban, Gijonban és Oviedoban nem tudta megtörni a népfront ellenállását. Azok a tartományok, ahol eddig

a chilei köztársasági kormány elfogadta a közvetítő szerepét a spanyol polgárháboru hadviselő felei között.

Egyidejű havannai jelentés szerint a kubai parlament külügyi bizottsága elfogadta a szabadelvű párt ama indítványát, hogy a spanyol zendülő-kormányt abban az esetben fogják elismerni, ha erre a tényleges alap meg lesz.

Tegnap számunkban párizsi jelentés alapján hírt adtunk arról, hogy a madridi spanyol kormány a Népszövetség szeptemberi ülészakára elé óhajta vinni a polgárháboru ügyét, illetőleg a zendülés mögött rejtőző külföldi érdekeltségek beavatkozását Spanyolország belügyeibe. Ezzel a hírel kapcsolatban a Havas távirati iroda mai jelentése, mely madridi kormánykörökből ered, a legkategorikusabban megcáfolja a híreket, melyek szerint Spanyolország törvényes kormánya a Népszövetséghez óhajta fordulni a spanyol belháboru ügyének tisztázása s a spanyol törvényes kormány védelme kérdésében.

Az olasz beavatkozással kapcsolatos hírek ügyében

a Reuter ujabb jelentése Rómából ismételtlen és határozottan cáfolja, hogy az olasz aviatika egységei rendelkezést kaptak volna arra, hogy álljanak készen a spanyol zendülők mellett a harca. Ezt a híradást hivatalos olasz körök is ismételtlen cáfolják.

A Havas egyidejű római jelentése szerint hivatalos olasz körök megcáfolják azokat a híreket is, amelyek szerint az olasz hadvezetőség bármilyen kapcsolatot tartana fenn a spanyol zendülőkkel. Ezek a hírek minden alapot nélkülöznek.

egyáltalában nem voltak harcok, kormányhüeknek tekinthetők. A kormányjelentés szerint Castillában, Avilában és Segoviában a felkelők megadás előtt állanak, Burgos pedig ahol a zendülők főhadiszállása van, Ovideo és Dijon eleste után nem lesz tovább tartható. A zendülők helyzete Marokkóban is nehéz, mert ott egymással harcolnak. A Baleariszigeteken a kormány meghódította Ibizát és csapatal partra szállottak Majorca szigetén. Ha előre nem látott komplikációk nem állnak elő, ugy az idő a köztársaság szövetségesev szegődik és a jelenlegi helyzetet véve alapul, nem szenvedhet kétséget, hogy a zendülők ellenállása még legfeljebb egy hónapig tarthat.

(Folytatás a 3-ik oldalón.)

Es ha uralomra kerülnek ezek a néptömegek, akkor majd hivatott képviselőik meg tudják oldani a kérdéseket, választóik akaratából és a demokrácia vonalán.

Megtévesztésekkel nem lehet megtévesztéseket ellen operálni. Csak egyszerű és becsületes igazsággal.

Madgearu szavaival a hitlerizmus terjedését akarta megállítani. De inkább az ellenkezőjét tette.

A rádió új csodái Amerikában

Newyork, augusztus 14.

Milliók számok és tündérmesébe illő új találmányok sokaságát kellene elsoroljuk, ha csak megközelítő képét akarnók adni az amerikai rádióipar és rádiótechnika jelenjének és jövőjének. Huszonhárommillió amerikai háztartásban ugyanannyi modern rádiókészülék és több mint hárommillió magánautomobil vevőberendezése 623 amerikai és számtalan külföldi adó-állomás programját veszi állandóan. Nem egyszer előfordul, hogy fontos nemzeti események, elnöki szövegek alkalmával a szinkronizált állomások azonos leadásán keresztül Amerika egész lakosságának mintegy háromnegyed része, több mint 90 millió ember szenteli figyelmét egyetlen szónoknak, egyetlen gondolatnak.

A két nagy nemzeti hálózaton, a National Broadcasting Corporation és a Columbia Broadcasting Corporation egész Amerikát behálózó rendszerén kívül, jóformán az amerikai élet minden érdeklődési körének meg van a maga rádióállomása és az ipari érdekeltségek, ujságok, egyetemek, szakszervezetek, tudományos és emberbaráti szervek állomásain kívül az egyes egyházaknak, sőt nem egy népszerű egyházi szónoknak saját leadója is.

Amerika hetenként egymillió „hallgató-órát” tölt a rádió mellett és évenként a leadás céljára felhasznált villamos-energia közel 100 millió, a vevőkészülékek üzembent tartására szükséges villamosenergia több mint 150 millió dollárba került. Az utolsó évben négy és félmillió szoba- és másfélmillió autórádiót vásárolt az amerikai hallgató, összesen körülbelül egymillió dollár értékben. Az új rádiókészülékek szerelésére egymillió mérföld hosszúságu huzalra volt szükség, a leadótársaságok közül egyedül az NBC telefonszámlája több mint hárommillió dollárba rugett, a különböző hirdetések több mint 100 millió dollár értékű rádióhirdetést adtak le, s ezt így lehetne folytatni a végtelenségig.

A szórakoztató- és üzleti, az oktató- és a propagandaleadások kézenfekvő módon az összes leadások javát teszik ki, azonban a rövidhullámu rendőri hirszolgálat, a repülő- és hajózási forgalomra nézve ma már nélkülözhetetlen fontosságu rádióösszeköttetés, a kábelszolgálatot fokozatosan visszazsorító rádiótelefonrendszerek és számtalan más, ma még kezdetleges felődési fokon álló ujtás, fokozatosan nyernek jelentőségben és nyugodtan állíthatjuk, hogy a mai rádiótechnika minden fejlettsége és roppant üzleti forgalma mellett még csak kezdetleges előfutára a holnap rádiójának. A távolsági repülőforgalomban kifejlesztett önműködő irányító technika, mely lehetővé teszi a vakrepülést és általa az üzembiztos éjjeli repülőszolgálatot, a távolsági időjárásjelentés, mely már ma is óceánszerte ellátja a tengeri hajózást a pillanatról-pillanatra változó időjárás részletes adataival és a széláramlatok kisugárzott térképeivel, a leghathatósabb segítőrtásai lesznek a rendszeres tengerentuli repülőforgalomnak. A rádióhullámoknak ugy békében, mint háboruban döntő szerepük lesz és az ipar, a művészetek, a gyógyászat, a hirszolgálat, a sajátó és maga a rádió is ki van téve annak, hogy egy nagyfotosságu ujtás holnap mindazt, amit a rádió eddig teremtett, új alapokra fekteti.

Hogy ez így van, azt elsősorban annak köszönhetjük, hogy 1912-ben, a rádió hőskorában, az volt az általános elfogadott megállapítás, hogy a rádió szempontjából a 200 méter alatti hullámhosszuságok használhatatlanok. A 200 méteren felüli hullámhosszakat a rádiós érdekeltségek

kiosztották egymás között és az ugynevezett rövid hullámhosszúkat átengedték a rádióamatőröknek. Az amerikai rövidhullámu amatőrök szövetsége viszont hosszú, odaadó, önzetlen munkával felfedte a rövidhullámu rádió lehetőségeit és tapasztalatával nemcsak a háború és nagy természeti szerencsétlenségek, földrengések, tengerárazok és tájfunok esetében tett felülmulthatatlan szolgálatokat, hanem lefektette az alapjait a valóban modern rádiótechnikának is, melynek beláthatatlan lehetőségeit természetesen megint az üzleti érdekeltségek fogják kihasználni.

Mig ugyanis a standard-rádió esetében bármely készülék alkalmas, minden a körzetébe eső leadás felvételére, addig a készülékei egy pontosan egybehangolt és egymást kiegészítő egészet alkotnak. A fading és a légköri zavarok az ultra-rövid hullámon dolgozó televízióra alig-alig hatnak. Tekintve azt, hogy a rövidhullámu rádiótechnika a microrövid-hullámhosszak végtelen variációjának felhasználásával maholnap könnyedén lehetővé teheti a közvetlen magánállomások milliionai megalkotását és ezzel a mai táviró- és távbeszélőrendszerek teljes elvülését. Telefonját mindenki magával viheti majd a kabátzsebébe és tetszés szerinti számot hívhat fel. Azonban vigyázni kell, amint itt mondják, a televízióknak, a távnyomdának és a rövidhullámu rádiótelefonnak nem szabad koraszülötten a világra jönni.

Itt más szempont is közrejátszik és ez a presztizs-kérdés. A német postaigazgatóság a közelmúltban rendelt két ultrarövid-hullámhosszon dolgozó kombinált hang és képleadót, melyek közül az egyiket Észak-Németország legmagasabb pontján, a Brockenen, a másikat a Frankfurt melletti Grosser Feldbergen állították fel, tíz kilowattal felül fokozható leadóenergiával. A televíziós leadás szűk akcióradiusa mellett előnyös a fejlett környék nagy népsűrűsége és a kísérletek szerint a vétel ötven kilométeres körzetben belül kielégítő.

Az angolok kísérleti leadásaikat most kezdték meg a londoni Alexandra-palota tetején felállított állomásból, Bairl 240 vonalas és az EMI 405 vonalas rendszerével. A hangos leadással kombinált képátvitel 6.7 és 7.2 méter hullámhosszon történik és 50 kilométeres körzetben belül jó eredményeket ígér. Külön érdekessége az angol leadásoknak, hogy bemondóul máris alkalmas, telegenikus arcú bemondókat választottak ki. Amerikában a kísérleti leadások az NBC rendezésében folynak hosszabb idő óta a világ legmagasabb épületének, az Empire State Building tetején elhelyezett leadóállomásból. A kísérleti leadások minden várakozásnak megfelelően és 150 kilométeres körzetben kielégítő módon vehetőek voltak.

Érdekese, hogy a vételre egyedül a rövidhullámu orvosi készülékek gyakorolnak zavaró hatást. A felvevőkészülék mai alakjában rendkívül költséges és rendkívül bonyolult. A 33 lámpás kombinált hang- és képfelvétőt 14 szabályozó gombbal kell beállítani. A 12x17 centiméteres, zöldes színű, a hármassz méretűre emlékeztető képeket egy csőalakú katód-lámpa vetíti a néző elé megfelelő síkban elhelyezett tükrökre és kedvező körülmények mellett ezen képeknek rajza tiszta körvonala, jól árnýkolt, plasztikus látványt nyújt, mely még filmen, vagy fényképező-lemezen újrafelvételre is sokszorosításra kitűnően alkalmas másolatot ad.

Legkülönösebb hajtása az egyszerű képátvitelnek az egyelőre névtelen és üzemen kívül álló távnyomda. Ez a szerkezetében bonyolult, rendkívül költséges alkotmány az üzemi gyakorlatban maga az egyszerűség. A gépezet nyílásába helyezzük el egy tiszta, sima papírlapot, megnyomunk egy kapcsoló-gombot és néhány pillanatnyi várakozás után visszahúzzuk a nyílásból egy szépen kiállított újságlapot, melyen a szövegrészt aktuális fényképek illusztrálják.

A leadás technikája ugyanilyen egyszerű és általa lehetséges, hogy az egyes előfizetők, gépbérlők vagy tulajdonosok a nap bármely órájában, reggel az ágyuk mellett, vagy délutáni kávéjuk alatt maguknak és vendégeiknek tetszésszerűtlen számú legutolsó különkiadást nyomtassanak. A nyomda ott állana az éjjeliszekrényünkön. Ez a leadási rendszer már mai

formájában tökéletes és 35 kilométeres körzetben belül kitűnően alkalmazható. Ha a leadás tetszésszerűtlen távolságra kiterjeszhető lesz és sikerülni fog az átlagos költségvetésének megfelelő felvevő-

készülékeket nagyban előállítani, úgy a sajtó számára új korszak nyílik meg, melynek lehetőségei és következményei az állíthatással kapcsolatos óriási veszteségek mellett is beláthatatlanok.

Miért nincs rend az egyetemeken

A diákság 66 százaléka nem tudja megemészteni egyetemi tanulmányait — mondja Iacobovici professor

Bucuresti, aug. 19. (Az Új Kelet tud.) A Neamul Romanesc, Iorga lapja, az egyetemi autonómiák felfüggesztésével kapcsolatosan érdekes cikket közöl. Megállapítja a lap, hogy míg lelkiismeretlen agitátorok az olcsó élet reményében izgatják az egyetemeken ifjúságot, az egyetemi tanárok megdöbbenve, de tehetetlenül állnak az egyetemi romham előtt. Iorga volt az első, aki a szenátusban szóvá tette az egyetemek rendjének kérdését. Most Iacobovici professor tesz néhány rendkívül érdekes észrevételt ebben a kérdésben.

A professor megállapítja, hogy a régi kul-

turáju népeknél ezer lakosra esik egy diák, míg nálunk ezer lakosra három diák esik. Harminchárom százaléka a diákságnak jó anyag, de 66 százaléka nem tudja megemészteni az egyetemi oktatást. A diákságnak csak 20 százaléka jár az előadásokra és jelentkezik vizsgákra, 80 százaléka pedig oly elnézések és protekciók útján megy át, amelyek aztán senki nem veszi a hasznát.

A nagytekintélyű sebészorvos, a cluj egyetem egykori tanácsosa azzal magyarázza ezt, hogy nagyon sok felkészületlen elemet engedtek be az egyetemekre.

Bonyodalmak a százalékes beváltása körül

Az életben lévő törvények szerint a pénzügyminisztérium nem hajthatja végre a tranzakciót

Bucuresti, aug. 19. Az egész sajtót bejárta az a hír, hogy a pénzügyminisztérium 50 és 100 lejes nikkellel cserélje be az ezüst száz lejeseket, hogy ezzel is igyekezzék megakadályozni az ijeszítő mértékben elszaporodott pénzhamisításokat. A pénzügyminisztérium hivatalos közleménye szerint az érmekeket nikkellel fogják készíteni és az ehhez szükséges 12 vagyon nyersanyag már meg is érkezett a fővárosba.

Közgazdasági körökben nagy feltűnést keltett a pénzügyminiszter közlése, mert tüzetesebb vizsgálat során kiderült, hogy a pénzügyi törvények értelmében ez a tranzakció a kormány új törvény megszávozása nélkül nem hajthatja végre. Az 1935 december 20-iki törvény meghatározza úgy a pénzügyi érteket, mint a pénz kémiai vegyületét. A pénzügyi érteket, jöhetnek értékek nem felel meg teljesen az aranyértéknek, bizonyos értékszabályok szerint készülnek és így törvény határozza meg, hogy mennyi nemesérmet tartalmaznak. Az összes pénzügyi érteke meg kell, hogy feleljen 4 milliárd 800 millió lej értéknek, mert csak így maradhat fenn a bankjegyforgalom biztonsága.

A száz és kétszázötven lejesek összetétele a következő: 75 százaléka ezüst, 25 százaléka réz. Összesen egymilliárd 675 millió értékű

száz és egymilliárd 125 millió értékű 250 lejes pénzügyi forgalomban. Miután ezeknek az érmekek ezüstértéke törvényben van meghatározva, lehetetlenség, hogy a kormány nikkellel cserélje be az ezüstpénzeket, a nikkellel pénznek ugyanis nincs meg az ennek megfelelő értéke.

Valószínűnek látszik tehát, hogy a pénzügyminisztérium arra vonatkozó közlése, hogy a száz lejeseket 50 lejes nikkellel fogja becserélni, tévedésen alapul. 12 millió á 50 lejes nikkellel van szó, ami a forgalomban lévő száz lejesek értékének meg sem felel. 600 millió új váltópénz kerül tehát be a forgalomba, amit valószínűtlen, hogy száz lejesekkel be lehet cserélni. A pénzügyminiszter törvényellenes cselekedetet hajthatna végre még akkor is, ha a 600 millió nikkellel helyett 600 millió ezüstpénzt volna ki a forgalomból.

Eppen ezért érdeklődéssel várják, hogy a pénzügyminisztérium megmarad-e az eredeti közlemény mellett, vagy pedig más formában fogja indokolni az újabb 600 millió lej forgalomba bocsátását. Ilyen körülmények között az sem érthető, hogyan akar a kormány a pénzbecserélési tranzakcióból száz millió lejes megtakarítást elérni.

Új zsidók

Szabó Imre könyve. A Bnei Brith Szemle Cluj, kiadása

Öt életrajz. Moses Hess, Herzl, Trumpeldor, Gordon és Rachel Blowstein életrajza. Azoké, akik az elméleteikkel, a szervező erejükkel és az életük példájával a nemzeti zsidóság útját egyengették és azoké, akik hazatérve az ősi földre, először éltek mintaszemélyként és természetes nemzeti életet. Új zsidók Szabó Imre joggal nevezi így őket, mert új eszméket és új életformákat vittek a zsidóságra.

Közülük Moses Hess, az elmélet mestere volt. Nincs a nemzeti zsidóságnak problémája, amit ő meg nem látott és példásan meg nem oldott volna. A gyakorlati életre azonban édes kevés volt a hatása. Talán az Alliance átmeneti befolyásolása, amiben a székesfehérvári Natonek rabbi (az érdekes Chatam Szófer-tanítvány, kinek még min dig nem akadt életrajzírója), segítkezett neki, volt a cionista működésének egyetlen praktikus eredménye. Pompás könyve, a Rom und Jerusalem majdnem teljesen visszhang nélkül maradt a megjelenése idejében. A köztudatba csak a Herzl-féle újjáéledt cionizmus vitte be.

Szabó Imre nemcsak a Hess alapvető jelentőségű teóriáit ismerteti, hanem az élet pályáját is. Különös élet ez. A burzsoaszarjadék a proletárság jogainak egyik első harcosává válik, Marx elvtársa és barátja lesz és némileg a tanítója is. Jómesszire elrugaszkozik a zsidóságtól, de utóbb kiütözik belőle nagy talmudista ósének, Maurich-nak szelleme, rábukkan a nemzeti zsidóság értékeire és talán az első nyugati

zsidó, aki a reform és a racionalizmus tetőpontján, meglátja a chassidizmus jelentőségét. Szabó Imre elvezet bennünket a nagy apai házába, ahol Hess gyermekkorában régi zsidó módra tanulgatott és nyomon követi az életét egész a koporsójáig, amely mellett felhangzik sajtósátságos milőből kiemelt feleségének dithirambikus „heszped“-je...

Herzl a legnagyobb zsidó szervezet megkövacsolója volt. „Er hat das jüdische Volk organisiert“: maga is ebbe a mondatba sűrítette egy borongó, halálsejtő percében a munkája legényességét. Férfiszívűség, arbuter elegantiarum, szuggesztív erejű szónok, a nép bálványja, fejedelmek bennfentese: ezt az ezernyi színben csillogó életet nem volt nehéz a romantikus életrajzírási eszközeivel, amint ezt Szabó Imre vállalta, rekonstruálni. Szinte felkínálkozik erre. De kár, hogy Szabó Imre a maga remekbe készült életrajzába a forrásműveket, az Alex Bein nagyarányú Herzl biográfiájának, néhány tévedését is átvette. Teszem a Meisl rabbi szerepeltetését a Herzl hármicváján. Meisl — erre magam is rámutattam, amikor a Bein könyvét az Új Keletben recenzáltam — halott volt már, amikor a Herzl család a Theodor-Benjámín Zév 13. születésnapját ünnepelte. A pesti rabbikart igazából az utóda, a történetíró Kayserling képviselte.

Érdekes ennek a végeredményben nem tragikus tévedésnek geneológiája. 1910-ben volt 50 éve, hogy Herzl megszületett. Az akkori cionista központi organum, a Köln-

ben, az A. C. elnök David Wolffsohn lakóhelyén megjelenő Die Welt, persze testes köszönettel ünnepelte ezt a nevezetes dátumot. Megszólaltak benne mindazok, akik Herzl-lel, Budapesten éltek gyermekével folyamán közelebbi nexusban állottak. Megszólalt tehát a Herzl apai ágról való nagybácsija, a nemrégiben kikeresztelkedett Hel-tai Jenőnek édes apja is. Az ő közlésében esett aztán ez a Meisl-lapsus, amely azóta körutat tesz majd minden Herzl életrajzban. Mert a nagybácsija emlékezeit mindenki elolvassa, aki Herzl gyermekkoráról írni akar. Viszont csak kevesen tudnak a haragos helyreigazításról, amely 2 vagy 3 számmal később egy amerikai zsidó teológiai professor, a Gotthard Deutsch éles tollából megjelent.

A Herzl első diplomáciai segítőjének, a lengyel lézengő Ritter Newinskynek arcképe is feketébb színekkel festettem volna meg, mint Szabó Imre, bizvást a Bein közlései alapján, cselekszi. Sőtét alak volt és ismételt és súlyosan félrevezette és megszarolta Herzl. Vagyonának jelentős része az ő kezén sikkadt el.

Trumpeldor és Gordon pedig a hessi és a herzli ideálók valóra váltói. Nálunk élettartalommal formálódik a jelszó. Megteremtik a kapcsolatot az ősi röggel és az egyik a zsidó katona, a másik a zsidó paraszt — York-Steinernek, az uttörő cionisták egyikének, jó szava volt erre az áhitott típusra: Talmudbauer — ideális alakja. Rachel anynyiban haladás velük szemben is, hogy ő már nem teoretizál, hanem minden fejtörés és probléma-taglalás nélkül éli a természetes zsidó életet, amely azután művészi készségei révén, versekben, dalokban tolt az ajkára.

Szabó Imre rendkívül értékes munkát végzett, amikor ennek a nagy ötnek, ennek az öt „új zsidónak“ életét művészete erejével feltámasztotta. (g. s.)

A Habone konferenciája és szemináriuma Somesul Recen

Folyó hó 16-án és 17-én tartotta meg Somesul Recen ezévi konferenciáját a Habone szervezet. A konferenciát, amelyen mintegy 25 csoport képviseltette magát, Kemény Avram nyitotta meg rövid héber beszéddel, majd általános referátumot tartott a Habone-mozgalom szervezeti helyzetéről, a Hitachdut Aviva Barisszia általános fejlődéséről és politikai útjáról, valamint a Hechaluccal összefüggő kérdésekről. Ezután Hirsch Avram, a gederai „Kvuacat Barisszia“ kiküldöttje tartotta meg ideológiai és politikai referátumát, majd a gederai kibuc helyzetéről és általában a palesztinai kibuc mozgalomról számolt be. A szervezet gazdasági és pénzügyi kérdéseiről Rosenfeld Jona, míg nevelési irányvonalairól és feladatairól Danzig Menachem referáltak. A Hitachdut chalu-reszortjának munkájáról Walter Mose, míg a hachsara-telepek helyzetéről Lázár Josef és Falikovics tartottak jelentést. Ezután vette kezdetét az általános vita, amelyben az összes csoportok képviselői résztvettek. A vita mindvégig magas színvonalon állott és alapját képezte a konferencia határozatainak.

Ugyancsak Somesul Recen, ahol a Habone tábora volt, tartotta meg vezetőképző szemináriumát is az ifjúsági szervezet, amely tíz napig tartott s amelyen negyven csoportvezető vett részt. A tanfolyam keretén belül különböző előadások hangzottak a palesztinai koonizációról és munkásmozgalomról, a palesztinai kollektivistá mozgalomról, a zsidóság szociológiájáról és galuti gazdasági helyzetéről, az ifjúsági chalucomozgalom nevelési alapjairól, Palesztina és a Közelkelet országainak politikai, gazdasági és szociális viszairól, az új héber költészetéről, stb.

—Klinika az öngyilkosság ellen. Tokióból jelentik: A föld sárga nagyhatalmának fővárosában álltak ki azt a furcsaságot, amely most már természetesnek tűnik a japán fővárosban. Tokióban ugyanis egy idő óta járványyszerűen lépett fel az öngyilkosság. Ennek megakadályozására alakult egy klinika, amelynek vezetője dr. Rinosuka Kobaiasni nagy gyakorlatra tett szert az öngyilkosok kezelését illetőleg. A neves orvosnak az a teendője, hogy olyan formában „beszélje rá“ pácienseit az öngyilkosságra, hogy azok egyszerűen és mindenkorra tegyenek le róla. Altlólág eddig is már nagy eredményeket ért el a japán orvos, aki különösen a szerelmi családottak körében specializálta magát.

„Ne am

Wondó

Genf,

tük, pönt
latait az
ünnpélye
zajlott le

A záróülé
következő

„Az els
lyes záró

A kongre
részt, 32

ból. A ko
letekben,

—először
azok, aki

akiknek
tani. A

három te
resszus v

rehajtóbi
mité és a

zsidóság
legjobban

végrehajt
négyet a

resszus d

rikai zsid

szus elő

lentos sze

cián a k

kongressz

tanács el

amerikai

zottságár

resszus k

adminisz

hum Gol

lestine

kongressz

A zsidó
aktusa a
hivatalos
resszus k

el egyha
határoza
nek átny
és annak
dr. May

(Lengye

voltak. A

angol na

A kon

trativ b

első ülé

Genfben

resszus

A szo

hangzott

vasták J

szus dis

intézett

a záróü

ezért le

választá

kezőket

„Meg

hagyom

hogy jó

fel kell

az össze

magába

okunk r

dejtéss

ahogy a

séggel t

mert j

Számom

A Comi

„Nem lehet béke a világon, amíg a nemzetek a zsidók ellen fordulnak” —

mondotta dr. Stephen Wise a zsidó világtörvényes záróülésén. Vasárnap tartotta meg első értekezését Genfben a zsidó világtörvényes végrehajtó-bizottsága

Genf, augusztus 19. Mint már jelentettük, pénteken délután fejezte be munkálatait az első zsidó világtörvényes záróülés, amely a Népszövetség tanácsstermében. A záróülés után a kongresszusi iroda a következő kommunikátumot adta ki:

„Az első zsidó világtörvényes záróülés befejezte tanácskozásait. A kongresszuson háromszáz delegátus vett részt, 32 európai és tengerentúli országból. A kongresszus által választott testületekben, ugyanolyan nyelvet foglalnak el — először a modern zsidó történelemben —

azok, akik támogatást kérnek, mint azok, akiknek módjukban áll támogatást nyújtani. A legközelebbi világtörvényes három testület fogja a zsidó világtörvényes végrehajtó szerveit alkotni: a végrehajtóbizottság, az Administrations Comité és a Központi tanács. Az amerikai zsidóság által vállalt nagy felelősséget a legjobban jellemzi az a tény, hogy ezen végrehajtó szervek legfőbb hivatalai közül négyet amerikaiak töltenek be. A kongresszus diszelnökévé Julian W. Mack amerikai főbíró, az amerikai zsidó kongresszus elnökét választották meg, akinek jelentős szerepe volt a párizsi békekonferencián a kisebbségi klauzula felvételében. A kongresszusnak nem lesz elnöke, hanem az egyes testületek élére választottak elnököket. Így dr. Stephen Wise-t, az amerikai zsidó kongresszus és a Comité des Delegations Jiuves elnökét a végrehajtó bizottságának elnökévé, Louis Lipskyt, az amerikai zsidó kongresszus alelnökét a tanács elnökévé, míg Louis Sturzot az amerikai zsidó kongresszus pénzügyi bizottságának elnökét, a zsidó világtörvényes kincstárnokává választották. Az adminisztratív Comité vezetését dr. Nahum Goldmannra, a Jewis Agency for Palestine genfi főmegbízottjára ruházta a kongresszus.

A kongresszus küldöttsége az angol nagykövethél

A zsidó világtörvényes első hivatalos aktusa annak a határozati javaslatnak hivatalos átnyújtása volt, amelyet a kongresszus Palesztinára vonatkozólag fogadott el egyhangulag. A küldöttséget, amely a határozati javaslatot Anglia svájci követének átnyújtotta, dr. Stephen Wise vezette és annak tagjai Louis Lipsky (Amerika), dr. Mayer Ebner (Románia), A. Reiss (Lengyelország) és Saly Mayer (Svájc) voltak. A küldöttséget Bernben fogadta az angol nagykövetség.

A kongresszus ekzekutívje és adminisztratív bizottsága vasárnap tartotta meg első ülését és elhatározta, hogy Párizsban, Genfben és Amerikában állítja fel a kongresszus központi irodáit.

A szombat esti záróülésen több beszéd hangzott el, ezt megelőzőleg pedig felolvasták Julian W. Mack főbíró, a kongresszus diszelnökének a genfi gyűlekezethez intézett levelét. A diszelnöknek ugyanis a záróülés előtt Bécsbe kellett utaznia és ezért levélben fejezte ki köszönetét megválasztásáért. Az amerikai főbíró a következőket írja levelében:

Julian Mack levele

„Megelégedéssel és azzal a bizakodással hagyom el ezt a zsidó világtörvényes, hogy jó alapot raktunk le. Ezen az alapon fel kell építenünk azt az épületet, amely az összes zsidókat és zsidó közösségeket magában foglalja. Azt hiszem, minden önkünk megvan arra, hogy teljes megelégedéssel térjünk vissza Amerikába (mint ahogy az európaiak hasonló megelégedéssel térhetnek vissza saját országaikba) mert jó és szép kezdetet teremtettünk. Számomra felejthetetlen ez a kongresszus. A Comité des Delegations Jiuves 1919-es

találkozója óta először éreztem, hogy akkori várakozásaink beteljesülnek. Ennek a kongresszusnak legnagyobb értéke, hogy összehozott bennünket és kicseréltük nézeteinket. A világ különböző országaiból különböző gazdasági és szociális felfogású zsidók jöttek össze és hasznos tanácsokat adtak egymásnak. S ha különböző nézeteiket is hozták magukkal, bizom benne, hogy el fognak tűnni az összes véleményeltérések, mint ahogy az 1919-ben történt. A mi kötelességünk hazatérésünk után egyszerű szavakkal elmondani, amit tettünk. Nem szabad azt állítanunk, hogy nagyot műveltünk, de elmondhatjuk, hogy komoly kezdetet teremtettünk. Ha ebben a szellemben azokat is maguk köré gyűjtjük, akik eddig távolállottak és valóságos egységbe fogjuk össze őket, úgy tettünk valamit a világ zsidóságáért. A zsidó világtörvényes hatása azoktól az emberektől függnek, akik e mű szolgálatába állottak és azoktól a pénzüsségektől, amelyeket össze fogunk gyűjteni. Minden erőnkkel hozzá akarok ehhez járulni.”

Botrány a cluji Cszimadia Társulatban Siancu kapitány 900 ezer lejes kölcsöne miatt

Az ügyészség is beavatkozott a cszimadiák harcába

Cluj, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) A hatszáz éves multra visszatekintő Nyílt-téren Arusító Cszimadiatársulat hosszú fennállásához méltatlan botrányos közgyűlést tartott kedden este a társulati székház nagytermében. Szinte egyedülálló, hogy a közgyűlésen nem a társulat elnöke, hanem Ciugudeanu ügyész elnököt. Ciugudeanu ügyész nem elnöke a cszimadiamesterek társulatának és hogy mégis ő vezette le a közgyűlést, azt egy zavaros kölcsönügylet tette szükségessé.

A kincstár 1936 januárjában körülbelül négyszáz ezer lej birtágot vetett ki monopólium miatt a társulat vendéglőjére. A kivetést megfellebbezték ugyan, de sikertelenül. Ekkor összeült a közgyűlés és elhatározta, hogy hosszú lejáratu kölcsönt vesznek fel a birtág kifizetésére. A társulat elnöke: Voios György kapott megbízást a kölcsönügylet lebonyolítására, aki összeköttetésbe lépett Siancu kapitánnyal. A rokkant kapitány bizonyos kamat mellett hajlandó volt 900 ezer lejt kölcsönözni a társulatnak, amelyet hat hónap alatt kellett visszafizetni. Amikor a társulat tagjai tudomást vettek a kölcsönről, az ellen a legélesebben tiltakoztak, mert szerintük a vezetőség nem a közgyűlés határozata szerint járt el, hanem a szükségénél nagyobb összeget vett fel Siancu

kapitánytól, és a visszafizetési feltétellel sem voltak megelégedve.

Harmencöt tag aláírásával közgyűlést hívtak össze, a vezetőség azonban nem a tagok által sérelmezett kölcsönt tárgyalta meg a közgyűlésen, hanem kizárták maguk közül azt a harmencöt embert, akik a közgyűlés tervét felvetették. A vezetőség határozatával elégedetlenkedő tagok az ügyészséghez fordultak orvoslásért, ahol újból összehívták a társulat közgyűlését, amelynek elnökéül az ügyészség Ciugudeanu királyi ügyész delegálta. A közgyűlés legelőször is kérte, hogy szavazással döntsék a vezetőség kizárási határozatáról. Ez meg is történt. A közgyűlés elvetette a vezetőség kizárási határozatát és kimondta, hogy az elnökség jogtalanul járt el a tagokkal szemben. Voios György elnök ezután beadta lemondását. A kölcsönügylet ezel még nem ért véget, bár a társulat élére választás útján új vezetőség került. Az új vezetőség azonban nem ismeri el a régi vezetőség által megkötött kölcsönügyletet és nem hajlandó visszafizetni Siancu kapitánynak a kölcsönkért 900 ezer lejt. Siancu kapitány azonban nem hagyta veszendőbe közel egymillió lejt, amelyet betábláztatott a Társulat 12 millió ingatlánára.

Németország már félig meghódítottnak tekinti Romániát — írja az egyik konzervatív francia lap

Emil Buré érdekes megállapításai a külpolitikai helyzetről

Párizs, augusztus 19. A francia konzervatív sajtónak egyik kiemelkedő figurája Emil Buré, a L'Ordre című napilap szerkesztője. A L'Ordre ellenfele a népfrontnak, de ugyanakkor ellenfele a szélsőjobboldalnak is. Emil Buré véleménye a francia konzervatív polgárság nézeteit fejezi ki és ezt a szempontot ismerteti nagy feltűnést keltő vezércikkeiben. Buré tele van aggodalommal a francia szövetségi hálózat sorsa felől. Az óriási pénzzel támogatott hitlerista propaganda aláássa Franciaor-

szág természetes szövetségeseinek állami életét és mindenütt a szélső jobboldali irányokat juttatja felszínre. Legutóbbi cikkében a problémákkal kapcsolatosan a következőket írja:

„Berlinden remélik, hogy Csehszlovákia, mely éppúgy, mint Ausztria, gazdaságilag Németországtól függ, kénytelen lesz szövetkezni Franciaországgal. Ezért izgatják a hitlerista ügynökök fel a csehszlovákiai német kisebbséget. Romániát Berlinben már félig meghódítottnak tekintik. A ro-

Select Mozgóban látható

Csütörtöktől vasárnapig az Olimpiász film II-ik része, melynek kiemelkedő számai:

HELENE STEPHENS (USA) megnyeri a női 100 méteres síkfutást. JESSE OWENS (USA) a harmadik aranyérmét kapja a távolugrás bajnokságáért. MEADOW (USA) a magasugrás bajnokságát nyeri meg a japánok elől. TOWNS (USA) nyeri meg a 110 m akadályversenyt. Ezenkívül az Olimpiász legérdekesebb jelenetei. Azonkívül

Csalj meg drágám

FRANZ LOTHAR „DÖNTŐ ÉJSZAKA” vigjátéka nyomán, főszerepekben:

Maurice Chevalier, Merle Oberon

Stephen Wise záróbeszéde

Mack főbíró levelének felolvasása után dr. Stephen Wise emelkedett szólásra.

— A zsidó világtörvényes — mondotta — a zsidó nép demokratikus ideáljának bizonyosságául szolgál. Genf a világ zsidóságának centruma lett. A zsidóság különböző csoportjai és pártjai a Népszövetség szellemében jártak el, amikor igazságtételre kötelezték magukat az összes zsidókkal szemben és ezzel az egész emberiségért cselekedtek, ahogyan csak szabad zsidók járhatnak el. A zsidó világtörvényes első ülése olyan esemény, amellyel a történelemnek számolnia kell ezután. A történelem általában a zsidókat passzív objektumoknak tekinti. Ezekben a napokban azonban anélkül, hogy erre törekednének, történelmet csinálnak a zsidók, szembenéznek saját problémáikkal és arra vállalkoznak, hogy egyesült erővel a világ zsi-

dóságának szellemében oldják meg azokat.

— Mi még nem képviseljük az összes zsidókat, de máris közvetlenül képviseljük az összes zsidók egyharmadát. A zsidó kérdések, amelyeknek nagyságát felismertük, nem a zsidók természetéből és életéből, hanem a nemzetiség világ és a zsidók viszonyából adódnak. Nem hihető, hogy béke lesz a világon mindaddig, amíg a nemzetek a zsidók ellen fordulnak. Mindaddig, amíg a zsidó jogfosztott, üldözött marad s amíg megfosztják tőle azt a jogot, hogy elfoglalja megillető helyét az emberi társadalom építésében, addig nem lehet béke a világon.

Ezután dr. Nahum Goldmann tartott beszédet, amelyben méltatta a kongresszus munkáját és rámutatott a további feladatokra.

A záróülés ünnepélyes, emelkedett hangulatban ért véget.

mán antiszemita vezér Goga Berlinben van altérőjét, Cuzát pedig most várják oda. De a román petróleum, amelyről Göring kijelentette, hogy szükségese van reá a közeli háborúban, még mindig nincs birtokában. Még rosszabb — írja Buré — hogy a mi szerencsétlen országunknak, melyet pártarcok veszélyeztetnek, nincs olyan propaganda szolgálata, mely Németország demagógiájára válaszolni tudna.”

Egy másik cikkében Buré azokat a francia- és angol-ellenes áramlatokat taglalja, amelyek legutóbb Belgiumban ütötték fel a fejüket. Kitér azonban a romániai helyzetre is és a következőket írja:

„Itt érintjük — írja Emil Buré — a vita érzékeny pontját is. A Franciaországgal igazán baráti államok: Belgium és Románia szívesen olvassák a francia nacionalista lapokat, amelyek a nem is távoli múltban csak a Franciaországgal kapcsolatos napi kérdéseket tárgyalták és amelyek 1934 február 6 óta, de főleg az abeszín háború óta félreterezik párt-, vagy osztályérdekeiket — amelyeket egyébként káros hatással képviselnek — a nemzeti érdekek miatt. Az antiszemitizmus, vagy az antikommunizmus ürügyével Hitler és Mussolini elindították a revizionizmus áradatát, sajnálatos könnyelműséggel. Az a berlini hazugság, mely a francia forrásokon keresztül a belgákig is eljutott az, hogy Szovjetország háborút akar és a népfrent Franciaországa Moszkva parancsait követi, sajnálatos visszhangra talált. Hitler az, aki szabadkezelt akar magának a Keleten Oroszország ellen és mégis Sztabin az, akit a Führer ellenségének minősítenek.”

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés az enyhe természetű „Ferenc József” keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

— A nyaralás áldozata. Constantából jelentik: A furdőszezon kezdete óta alig mulik el nap, hogy a furdésnek ne lenne áldozata az ország különböző részeiben. Tegnap délelőtt 10 órakor a Carmen-Sylvia strandon a tengerbe fulladt Bulac Dumitru, „Total pentru tara” baloldali szervezet egyik híve. A fiatal ember néhány napja tartózkodott Carmen Sylvan, ahol jó uszónak ismerték. Tegnap reggel fürdeni ment és körülbelül 400 méternyire uszott be a tengerbe. Egyszerre azonban görcsöt kapott az egyik lába. Bulac segítségért kiáltott, mire azonban a segítség megérkezett, a hullámok elnyelték a szerencsétlenül járt fiatal embert. Holtteste még nem került elő.

A maran sugdossa szonynép tudja ter ékszerit máról-ho Eljött nyatulaj kárja is ur, amik ségbe, vendégiló arról, ho zék inko mitásba, lódás utá kis meg gokat re

A bán nők isme sítették férjei községbe ha a férj tak arról lakásban zakciók A titk nyoknak aranybár riult nag állami el hajlandó

A két emberek, szonyokn landóknal krécio m jelent me áldozatna a megga mesélik e szik be szi in fogják tik.

Csakne gekben f nők és anélkül, tették vo

Mig vé Rub H leségét idők. Ad végül ha arany me ért ajánl cet, de a riult az a

A hisz lakinel j kölcsön k meretlen aranyat.

Hasonl rabbi fele megérő b dőjt ad két kiló

Grósz zott Rub golta egy hanyat e szerzett nagy sze szony gy

rabot me merősükr értelmébe rozottan ércdarab

A két get. A n a rona c

KÖZGAZDASÁG

Olaszország egyelőre nem hajlandó hosszabb tartamu kereskedelmi szerződést kötni Romániával

Bucuresti, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) Olaszország az abesszin háboru kitörése előtt igen előkelő helyet foglalt el a Romániával külkereskedelmi kapcsolatban álló államok sorában, sőt közvetlenül a háboru előtti hónapokban Olaszországba irányuló exportunk a román külkereskedelmi statisztikában az első helyen állott, Németországot és Ausztriát is megelőzve. Érthető tehát a hivatalos bucaresti kormánytényezők azon erőfeszítése, hogy a szankciók megszüntetése után a két ország között a normális külkereskedelmi kapcsolatot ismét helyreállítsák.

A jelek szerint azonban ezt a törekvést nem sok siker koronázza. Az olasz kormány ugyanis csak most készítette el azo-

kat a feltételeket, amelyek mellett a szankcióban résztvevő államokkal a gazdasági kapcsolatokat hajlandó fölvenni és ezek a feltételek természetesen Romániára is vonatkoznak fognak.

E feltételek egyik pontját az olasz kormány ama elhatározása képezi, hogy a szankcióban résztvevő államokkal csak ideiglenes kereskedelmi egyezményeket hajlandó kötni. Mivel Olaszország régebbi áruszállításokból kifolyólag mintegy 70 millió lírával tartozik romániai exportőröknek, bucaresti kormánykörök remélik, hogy sikerülni fog egy legalább hat hónapra szóló külkereskedelmi szerződés megkötésének kedvezményét kivívni az olasz kormánytól.

Arlejtések

Brasovmezei prefektúra, Brasov: Augusztus 25-én Intorsura Buzaului községnél egy orvosi diszpenzár építése. Előirányzat 950.000 lej. Óvadék 5 százalék. Információk a Prefekturán.

Arad városa: Augusztus 27-én az új repülőtérre a repülőgéppálya építése. Előirányzat 3.300.000 lej. Óvadék 5 százalék. Információk a Primarián.

Hunedoaramezői prefektúra: Augusztus 26-án a devai megyei kórházak építkezési munkálatainak kiadása. Előirányzat 820.000 lej. Óvadék 5 százalék. Információk a prefekturán.

Turda városa: Augusztus 25-én 150 vízióra beszerzése. Óvadék 5 százalék. Információk a primarián.

Administratia Comerciala a Porturilor si a Cailor de Comunicatie pe Apa: Szeptember 12-én 6000 tonna angol szén szállítása a S. M. R. részére. Óvadék 5 százalék. Információk a P. C. A. központi gazdasági ügyosztályánál.

Resita városa: Augusztus 22-én nyomó ömlesztve, angol cink, angol kaucsuk, csapok, vizórak, öntött vascsövek és Portland-cement beszerzése. Óvadék 5 százalék. Információk a primarián.

Brasov városa: Augusztus 22-én a városi vízműveknek szükséges öntött vascsövek beszerzése 730.000 lej értékben. Szállítási határidő tíz nap. Óvadék 5 százalék. Információk a városi vízműnél.

Sighisoarai erdőgazdaság: Augusztus 23-án a Bota közbirtokosság 71.84 hektár területű erdőségek faanyagának eladása. Óvadék 40.000 lej. Információk az erdőgazdaságnál.

Mennyit követelhet az alkalmazott a ki nem adott szabadságdíj címén? A munkatörvény kimondja, hogy a ki nem adott szabadságdíjra járó rendes fizetés kétszeresét van jogában kérnie az alkalmazottnak. Az oradeai vízmű elbocsátotta több alkalmazottját, akik közül egyik az elmaradt szabadságdíjra járó fizetésének kétszeresét követelte a bíróság előtt. A járásbíró az ügyben úgy döntött, hogy az alkalmazottat ténylegesen megilleti

a szabadságdíjra a kétszeres fizetés, azonban ennek a kétszeres fizetésnek felét már megkapta a vállalat, hiszen szabadságdíje alatt dolgozott és ekkor fizetést is kapott munkájáért. Ezen a már felvett fizetésen kívül egyszeres fizetés illeti még meg az alkalmazottat. A felperes az ítélet ellen az oradeai törvényszékhez fellebbezett, amely azonban az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.

A cluj-i iparkamarai választások. Az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinál október elején ejtik meg a választásokat, kivéve a bucaresti kamarát, ahol a választások egy nappal hamarabb lesznek. A cluj-i iparkamara a választások során 50 igazgatótanácsi tagot választ, akiknek fele a kereskedelmi, fele az ipari szekció között oszlik meg. A nagykereskedelemből 5, a kiskereskedelemből 5, a nagyipar 20, a kisipar 5 igazgatótanácsi tagot választ. A választók számaránya a következőképpen oszlik meg: nagykereskedő 834, kiskereskedő 3636, nagyipari vállalat 164, kisiparos 1562.

Ujabb márka-rendelet. A Banca Nationala újabb rendelkezései szerint az exportőr köteles az exportból eredő márkát a borderő átvétele utántól számított 24 órán belül eladni. Az importőr az apróválasztól számított 3 napon belül köteles az engedélyezett átvételt igénybe venni, illetve az ellenértéket kifizetni.

Személyvonatokhoz csatolhatók a teheráruvagonok. A CFR igazgatósága engedélyezi teheráruvagonokhoz személyvonatokhoz való csatolását abban az esetben, ha a vonat teherbíró, illetve vonatképessége ezt megengedi. Az ilyen küldeményeknél a vasút 50 százalékos felárat számít a belföldi és 20 százalékos fuvardíjtöbbletet a külföldre irányuló küldemények után. A személyvonattal való szállítást a feladónak kifejezetten kérnie kell.

Hamburg Amerika Line hajózási társaság bucaresti képvisellete korábban jogosítványt nyújtott a CFR vasúti utazási jegyek árusítására. Ezt a jogosítványt később különböző szabálytalanságok miatt megvonták. A Hapag ekkor Ort (Organizatia Romana de Turism) néven új utazási irodát nyitott, mely CFR jegyek árusítására kért engedélyt. Mi-

vel a vasúti vezérigazgatóság megállapította, hogy az Ort vezetősége azonos a Hapag vezetőségével, a koncesszió kiadását kerekben megtagadta.

Négyszázmillió liter szeszcsitált fogyaszt egy év alatt Románia. A szeszmonopól adatai szerint 1935 április 1-től 1936 március 31-ike között, tehát egy év alatt összesen négyszázmillió liter szeszcsitált fogyott el az ország területén. Ebből a hatalmas mennyiségből 340 millió liter bor, 50 millió liter sör és 10 millió liter pálinka volt.

Rendelet a borecet higitása ellen. A földművelésügyi minisztérium rendeletet adott ki a szőlővédelmi törvény 30-ik szakaszának értelmezésére. Az említett törvényszakasz szerint ugyanis minimálisan 3 fokos és maximálisan 9 fokos borecetet lehet forgalomba hozni, amit az ecetgyárosok egy része úgy értelmezett, hogy a kész borecetet vízzel is szabad 3 fokosra higitani. A szóbanforgó miniszteri rendelet szerint ezt az eljárást a szőlészeti törvény végrehajtási utasításának 52. szakasza kifejezetten tiltja. A borkezelési

SZABADSÁGRA csak a rendkívül finom, tökéletesen higiénikus

gumival, amely gondatlan uulást biztosít.

eljárás szabályai szerint a borhoz teljesen tilos vizet adni, így tehát a borecetet sem szabad vízzel higitani. A borecet erősségének arányban kell állania a bor erősségével, tehát az ecetgyárban előállított borecetet csak eredeti foktartalmával szabad eladni. A fogyasztó otthon természetesen tetszése szerint higithatja a borecetet. Ez a rendelet szeptember 20-án lép életbe.

SPORT

A satu-marei Barkochba a C. ligában

Nagy lelkesedéssel készül a satu-marei zsidó csapat a nemzeti liga küzdelmeire

Satumare, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a Consiliul Federal a nyugati és keleti B divíziós csoportokon kívül felállította az ország öt liga székelyen a C ligát is. Az Északi Liga, amelynek hatáskörébe Cluj, Oradea és Satumare tartozik, a jövő hét elején már megejteti a C liga csapatainak sorsolását is. Annyi azonban már bizonyos, hogy az Északi Ligában 8 esetleg 10 csapat fog küzdeni a bajnokságért, ahol többek között helyt kapott a satu-marei kerület bajnoka, a Barkochba is.

A Barkochbanak a ligacapatok közé való besorozása nagy örömet keltett a városban. Az egyesület vezetősége nagy munkakedvvel lát hozzá a csapat megerősítéséhez és a keretek szélesítéséhez. A csapat agilis vezetősége, Beer Ernővel és Wohl

Istvánval az élén, most indítják meg az akciót a Barkochba jövő munkája anyagi előfeltételeinek megteremtéséhez. A ligában való részvételhez elsősorban 7000 lej kaució letétele szükséges és a vezetőség most kisérl meg társadalmi uton ezt a pénzt előteremteni.

A huszezer főnyi satumarei zsidóság között valószínűleg nem lesz nehéz összehozni ezt az összeget. A satu-marei zsidóságot nagy örömmel tölti el, hogy a bucaresti Makabin kívül csak egyetlen zsidó csapat vesz részt a nemzeti bajnokságokon és is satumarei. Az egyesület vezetősége bizik benne, hogy a város zsidósága honorálni fogja azt a hatalmas munkát, amelyet az egyesület végzett a zsidó sportkultúra fejlesztéséért.

Szombaton: Kispest—CAC, CAO kombinált, vasárnap: Kispest—Victoria

A hosszú nyári szünet után, szombaton városunkban is megkezdődnek a labdarúgó-mérkőzések. A Nemzeti Bajnokság nyitánya előtt a Victoria vezetőségének nagy áldozatok árán sikerült lekötnie a magyar bajnokság egyik legszebb futballjátzó csapatát, a Kispestet, amely az elmúlt év folyamán nem egyszer fektette két vállra az Ujpestet és a Ferencvárost.

A Kispest, mely az elmúlt évben a magyar bajnokság ötödik helyén végzett, ezelőtt két hónappal már járt az országban, amikor is Timisoaran 8:1 arányban verte a Chinezult, míg másnap Aradon 3:1-re az

AMEFA—Gloria kombináltját.

A magyar csapat egyébként ma délután játsza első őszi bajnoki mérkőzését Budapesten a Szeged FC ellen, majd péntek reggel vonatra ülve este 9 órakor érkeznek meg Clujra Mayer Béla elnök vezetésével. Összeállításuk a következő: Vági, Szemere—Rozgonyi, Havas—Szabó II.—Rátkai, Ujvári—Székely—Nemes—Déri—Serényi.

A Kispest szombati ellenfele a CAC lesz, amelyet néhány válogatott játékoskal megerősítenek, míg vasárnap a Victoria lesz a magyar csapat ellenfele.

Joe Louis kiütötte Sharkeyt

Newyork, aug. 19. A Yankee-stadionban 40 ezer néző előtt Joe Louis, aki felépült Schmeling elleni mérkőzésén szerzett sérüléseiből, a harmadik menetben kiütéssel legyőzte Sharkeyt. Valószínű, hogy Sharkey véglegesen befejezte boxolókariyerjét. A néger ökölvívő kvalifikálta magát arra, hogy a Schmeling-Braddock mérkőzés győztesével kiállhasson.

— Orosz sportolók sikeres szereplése Prágában. Prágából jelentik: Az orosz labdarúgó bajnokságot, a Dynamo 9:1 arányú fölényes győzelmet aratott tegnap Prága város kombináltja felett. Ma az orosz teniszszólok mutatkoznak be.

— A román kézilabdázók németországi versenyei. Drezdából jelentik: A román válogatott kézilabda csapat — az itteni Guts Muts együttesétől 11:8 (4:4) arányban vereséget szenvedett.

— Rosenkrantz nagyszerű formában. Aba Rosenkrantz, a nagyszerű amerikai makkabista, aki a Makkabi tilalom miatt nem vett részt az olimpián, egy Randall Izlandban tartott versenyen 1.49.9 p sznzcációs idővel lett első a 800 m. távon. Ezzel az idővel el-

ső helyezést érhetett volna el Berlinben. Rosenkrantz ideje egy tizedmásodperccel nagyobb Hampson és Eastmann világrekordjánál.

— 51 métert dobott egy zsidó kalapácsvető. Norman L. Cahner, amerikai makkabista, az egyik egyetemközi versenyen a kalapácsvetést 51.29 m dobással nyerte.

— Elmarad a Braddock—Schmeling meccs. Newyorkból jelentik: Braddock menedzser közölte a sajtóval, hogy a Schmeling—Braddock mérkőzést nem lehet megtartani ebben az évben, mivel Braddockot operációnak kell alávetni, mert ha ezt nem teszi, örökre fel kell, hogy hagyjon az ökölvívással. A newyorki boxszövetség ma dönt afelett, bele megy-e az elhalasztásba.

Bucurestiben mérkőzik Wauters és Doculescu? Bucurestiből jelentik: A Gazeta Sporturilor szerint lehetséges, hogy Doculescu és Wauters is Bucurestiben fognak megmérkőzni a weltersulyu Európa bajnoki címért.

— Félévre felfüggesztették Bindeat, 15 napra Konrádot. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bajnokság bizottsága Bindeat, a Ripensia játékosát 6 hónapra, Konrád Jenőt a csapat edzőjét 15 napra felfüggesztette az Unirea Tricolor mérkőzés alkalmával lefolyt incidensek miatt.

Aki meg akarja ismerni a eionista mozgalmak okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Moses Hess — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpeldor — Rachel

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kulturegyletek husznál több példány megrendelése esetén jelentékeny árkedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan elintézi az Uj Kelet könyv-esthálya Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Aranyláz Maramuresben — három letartóztatással

Arany helyett rezet adott el három szélhámos a maramuresi falvak lakosságának

Sighet, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) A maramuresi falvakban már hetek óta sugdossa egymás körében a módosabb asszony-népség, hogy aki ügyes és pénzre tudja tenni bármilyen értéket képviselő ékszereit, vagy egyéb értéktárgyait az máról-holnapra vagyont kereshet.

Eljött végre az ő szerencsájük is a bányatulajdonos ur személyében, akit két titkárja is kíséri útján. A bányatulajdonos ur, amikor megérkezett valamelyik községbe, megszállt két titkárával együtt a vendéglőben. Gondoskodott természetesen arról, hogy a titkárok bizalmasan leleplezzék inkognitóját. Csakis azok jöhettek számításba, akikről a terepszemle és informálódás után megállapították, hogy van egy kis megtakarított pénzük, vagy drágaságokat rejtegetnek a lakásukban.

Szalmaözegek előnyben

A bányatulajdonos ur titkárai főleg a nők ismerettségét keresték. Előnyben részesítették azokat az asszonyokat, akiknek férjei történetesen nem tartózkodtak a községben. De azért az sem zavarta őket, ha a férj otthon volt. Ilyenkor gondoskodtak arról, hogy az asszony egy diszkrétebb lakásban jelenjen meg a fontos üzleti tranzakciók perfektuálására.

A titkár urak elmondották az asszonyoknak a nagy titkot. A gazdájának aranybányái vannak az országban. Sikertől nagymennyiségű aranyat kivonni az állami ellenőrzés alól és ezt potom áron hajlandó eladni.

A gyors meggazdagodás titka

A két titkár, mindketten jó megjelenésű emberek, addig beszéltek a naiv falusi asszonyoknak, amíg azok bedőltek és hajlandóknak bizonyultak a legnagyobb diszkréció mellett aranyat vásárolni. Ekkor jelent meg a színen a bányatulajdonos. Az áldozatnak ilyenkor esküdni kellett arra, a meggazdagodásának a titkát sohasem meséli el senkinek. Az aranyat nem viszik be eladni a városba, hanem rejtegetni fogják és majd alkalomadtán értékesítik.

Csaknem az összes maramuresi községekben feltűntek az ismeretlen aranyügynökök és rengeteg „aranyat” adtak el, anélkül, hogy a hatóságok valamit is sejtettek volna.

Kiderül a szélhámosság

Mig végül egy narancshéjon elcsusztak. Rub Herznét, egy costiui kereskedő feleségét is behálózták az „aranykereskedők.” Addig beszéltek az asszonynak, míg végül hajlandóan bizonyult másfélkiló arany megvételére. Az ügynökök 9000 lejért ajánlották fel a három font nemes ércet, de ebből az összegből 2000 lejt sikerült az asszonynak leakadni.

A hiszékeny asszony elzalogosította valakinél jeggyűrűjét és fülbevalóit és a kölcsön kapott pénzt kifizette a három ismeretlen embernek, akik ere átadták az aranyat.

Hasonlóképpen járt Sugatagon Grósz rabbi felesége. A rabbiné negyven ezer lejt megérő briliáns kövekkel kirakott fejkenődjét adta oda az „aranytulajdonosnak” két kiló aranyért.

Grósz rabbiné a napokban összetalálkozott Rub Herznével. A két asszony elújságot egymásnak szerencséséjét. Valóságosan hanyat estek, amikor az egyik tudomást szerzett arról, hogy a másikat pont olyan nagy szerencse érte, mint őt. A két asszony gyanút fogott és az egyik aranydarabot megmutatták egy aranyműves ismerősüknek. A két asszony a szó szoros értelmében elájult, amikor ismerősük határozottan kijelentette, hogy a kezében lévő ércdarab réz és nem arany...

Elfogták a szélhámos társaságot

A két asszony értesítette a csendőrséget. A megadott személyleírás alapján a rona de susi csendőrségnek sikerült

Costian elfogni az „aranytulajdonos” egyik titkárát, akinek vallomása alapján rövidesen kézre került a két másik szélhámos is.

A csendőrségnek sikerült megállapítani személyazonosságukat. A bányatulajdonosról kiderült, hogy Ivanciu Adalbert Eugennek hívják, míg két titkára két testvér: Maiseluc Jon és Maiseluc Lázár. Mind hárman satmarmegyei Nistru községbeli illetőségűek. A legérdekesebb a dologban, hogy Ivanciu sugatagi születésű és rokoni ma is itt élnek, azonban senki sem ismerte fel, mivel már évtizedekkel ezelőtt, még gyermek korában elkerült hazulról.

Rengeteg a károsultak száma

A csendőrség most a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást a károsultak névsorának megállapítása végett. A nyomozást rendkívül megnehezíti az a tény, hogy az asszonyok még a férjük előtt is eltagadják, hogy porul jártak, mert félnek szemrehányásaiktól. Ettől függetlenül pedig at-

5 elefántot biztosan látott már Clujon, de 15 óriást, emberi kolosszusokat — mindegyik 110-138 kg. súlyu — még aligha. Titánok, herkulési erejűek, akik a görög-román harcok világbajnokai. Ez lesz augusztus hónap szenzációja Clujon

tól félnek, hogy mindennek a tetejében még bűnügy is fog a nyakukba szakadni. Annyit mindenesetre megállapított a nyomozás, hogy a károsultak száma igen nagy és jó néhány százezer lejt csaltak ki a hiszékeny falusi asszonyoktól.

Az eredeti trüffel operáló szélhámosok ugyanis a legtöbb maramuresi községet bejárták és minden községben sikerült legalább egy-két módosabb asszonyt becsapniok. Az áldozatok között azonban vannak férfiak is.

A csendőrségnek sikerült megtalálni a szélhámosok raktárát is, ahol rengeteg értéktárgyat találtak. A sok értékes holmirt a lelkiismeretlen kalandorok fényesre csiszolt rezet adtak a gyorsan meggazdagodni vágyó falusi asszonyoknak.

Káhn Kálmán.

Uj vezetőséget választott a satmari ortodox hitközség

A választók egyrészenek kizárása miatt megkontesztálták a választást

Satmar, aug. 19. Vasárnap választotta meg az ort. izr. zsidóság a hitközség új vezetőségét. A választást a miniszterium által nemrég kinevezett időközi bizottság vezette le, Simtion Aurel prefekturái kultúrtafcso, választási biztos jelenlétében.

A szavazást megelőzően a választási bizottság közölte, hogy a törvény értelmében csak azok a hitközségi tagok gyakorolhatják szavazati jogukat, akiknek nincs kultusz adó tartozásuk. Megállapította továbbá, hogy 581 a szavazásra jogosultak száma.

Ezen bejelentés után a választási bizottság négy tagja: Fischer Sámuel, Jakab Antal, Keszler Antal és Grosz Bernáth kivonultak a szavazóhelyiségből. Tiltakoztak amiatt, hogy a hitközség tagjai kivétel nélkül nem járulhatnak az urnák elé és bejelentették, hogy felebbeznek a választás ellen.

Simtion Aurel jegyzőkönyvet vett fel az esetről s az eltávoztak helyét betöltve, megnyitotta a szavazást.

Délután 6 óráig 306-an adták le szavazataikat s az alábbi vezetőség csaknem egy-

hangu választás révén került a hitközség élére:

Elnök: Rosenberg Samu. Alelnök: Freund Sándor. Főgondnok: Schönberger Henrich. Gondnokok: Davidovics Béla és Berger Jenő. Pénztárnok: Weisz Jemó jun. Ellenőr: Weisz Elemér. Tanácsosok: Reiter Móritz, Guth Sándor, Grosz Dávid, Lefkovits Lipót, Spiegel Dávid, Feldmann József, Lebovits Lipót, Hasenfeld Zsigmond.

A Képviselőtestület tagjai: Fischer Herman, Freund József, Schwartz József, Major József, Grünberger S. Dávid, Linder, Adolf, Boross Adolf, Weisz Kálmán, Katz Márton, Weisz Ignátz jun., Drummer Sámuel, Schwartz Sándor, Berkovits Zoltán, Freund Ignác, Weisz D. Májer, Prager Márkusz, Lefkovits Márton, Suszmann József, Moskovits Dávid, Goldberger Sámuel.

A választás simán, minden rendezettség nélkül folyt le s a szavazók csak szigorú igazoltatás után juthattak az urna elé.

A választási bizottság lemondott tagjai a petíciót írásban is átnyújtották a választási biztosnak.

Bucurestiben jött létre a Maniu-Mihalache-találkozó

Besarábiában cuzista kortések megtámadták a nemzeti parasztpárt embereit

Bucuresti, augusztus 19. A Dimineata a nemzeti parasztpárt belső helyzetével foglalkozva, rámutat arra, hogy Mihalache tegnap megbeszélést folytatott Madgearuval, Ghelmegeanuval, Potarcuval és Armand Calinescuval. Egyik nemzeti parasztpárti vezető kijelentette, hogy nem ellentétéről, csupán egységes, jól meg-alapozott akció előkészítéséről van szó. Ami Armand Calinescut illeti, a lap szerint ő nem akart egyéni akciót kezdeményezni és csupán nézetét fejtette ki. Calinescu továbbra is fegyelmzett tagja marad a pártnak és kész alávetni magát a hozandó határozatoknak. Mihalache a maga részéről nem fogja most véleményét hallatni. Nincs szó a párt magasabb fórumai összehívásáról sem. Ezzel szemben fontos megbeszélések fognak lefolyni. Calinescu tegnap háromórás beszélgetést folytatott Costachescuval Pitra Neamtiban,

de arról, hogy mit beszéltek, nem szivárogt ki semmi.

Maniu ma reggel a fővárosba érkezett és a nap folyamán értekezletre ül össze Mihalacheval, valamint más nemzeti parasztpárti vezetőemberekkel. Holnap Arsuráról a fővárosba érkezik dr. Lupu is.

Chisinau, augusztus 19. Az augusztus 24-i községi választásokra folynak az előkészületek. A nemzeti parasztpártiak kortéseit Burlesti községben megtámadták a nemzeti keresztény párti parasztek. Kivonultak a csendőrök is. Hat nemzeti parasztpárti és nyolc nemzeti keresztény párti megsebesült.

Bucuresti, augusztus 19. Tatarescu még néhány napig poianai birtokán marad, majd visszatér a fővárosba, hogy folytassa munkáját. Visszatérése után azonnal minisztertanácsot hív egybe, amely a hadsereg felszerelésének kérésével fog foglal-

kozni. Ugyancsak a jövő héten Tatarescu megbeszélésre ül össze Dinu Bratianuval, hogy a kiadandó pártmanifesztumot meg-szövegezzék. Biztosra vehető — írják a lapok, — hogy szeptember folyamán összehívják a liberális pártvezetőséget.

Bucuresti, augusztus 19. Tiberiu Mosoiu lemondott a bihori liberális tagozat elnöki tisztéről.

A „szándékolt” fajgyalázás

Streicher hírhedt lapja, a „Stürmer” írja az alábbi cikket:

„A nürnbergi törvények megtiltották, hogy zsidók 45 év alatti háztartási alkalmazottat tartsanak. Ez hatalmas gátat vetett a fajgyalázásnak. A zsidókat keserve-sen sujtotta ez a tilalom. A 45 évnél idősebb háztartási alkalmazottakra ugyanis kevés sulyt fektetnek. Végezzék bár munkájukat a háztartásban még oly lelkiismeretesen. Feleségét, lányát egyetlen zsidó sem dolgoztatja. Inkább engedi, hogy egész háza piszkosba fulladjon. A nürnbergi törvények kihirdetése óta tehát azon spekulál a zsidó, miként kaphatna háztartásába mégis fiatal s nemzsidó cselédet. Most azt hiszi, hogy fölfedezte a megfelelő utat. A Leipziger Neueste Nachrichten 1936. 4. és 5. számában ez az ut világo-san felismerhető. Ott a következő hirdetések találjuk: „Fiatall, külföldi, gyermek-szerető, lehetőleg vizsgázott gyermekker-tésznőt keresünk, magas fizetéssel, nem-árja háztartásba...” „Fiatall külföldi nő, mint támasz, önálló, munkabíró, vagy ugyanolyan, de nem 45 évesnél fiatalabb, kerestetik.” „Május 1-re kerestetik minde-neslány, háziasszony támasza, 45 évesnél idősebb, vagy — ha külföldi — fiatal-labb, jól főző, háztartási munkában jár-tas...” E hirdetések minden olvasója rö-gtön rájön a zsidó furafragra, mely mögöt-tük rejlik. A külföldi nőket ugyanis nem védik a nürnbergi törvények. Azért csábít-ja őket a zsidó az országba. Persze: fia-taloknak kell lenniök. Ennek a zsidó kül-lönös fontosságú tulajdonjának. Ezek a hir-detések, bár el nem követték, de szándé-kolt fajgyalázást rejtenek magukban...”

— Kereskedelmi tárgyalások Hollandiával. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi miniszteriumban ma folytatták a tárgyalásokat Hollandiával. Egyidejűleg megkezdték a német fizetési egyezményre vonatkozó tárgyalásokat is. Egyenként japán megbízottak is érkeztek az országba, hogy kereskedelmi konvenció kötése tárgyában tárgyaljanak. Japánnak elsősorban román petróleumra, téra, buzára és bórúrura van szüksége.

— Megtartotta első ülését a Francia Bank új tanácsa. Párisból jelentik: A Francia Bank tanácsa, amely a banknak 1808-ban létesített kormányzótanácsát helyettesíti, tegnap tartotta első ülését Labeyrte kormányzó elnökletével, aki rámutatott arra, hogy a bank támogatni fogja a kormányt munkájában és nem fogja módosítani alapszabályait a leszámítólásra vonatkozólag és harcolni fog a pénzügyi stabilitásért.

— Mikor az esernyőt a zsebben hordták. Párisból jelentik: Egy régi dokumentum szerint nemcsak most, hanem már a 18. század elején igen kényelmetlen és nehezen kezelhető eszköznek tekintették az esernyőt, amelynek kisebb és praktikusabbá tételére már akkor minden lehető elkövettek. A Cluny-muzeumban található feljegyzések bizonyítják, hogy egy Marius Jean nevű feltaláló 1710. január elsején szabadalmat kapott a királytól egy zsebben hordozható esernyő készítésére és eladására. Az iratok tanúsága szerint a hal-csontfogantyúval ellátott esernyő elfért egy 20 centiméter hosszú és 4 centiméter széles tokban és mindössze 180 gramot nyomott.

Távolí országok, ahol még nem ismerik az antiszemitizmust

Dr. Benzion Shein érdekes referátuma a keresztény cionistákról. Cionista beszéd egy keresztény templom szószékéről. Feketebőrű zsidók pere a fehérbőrűekkel

Budapest, augusztus 19. A napokban Johannesburgból a magyar fővárosba érkezett dr. Benzion Shein beszéd, aki a Keren Kajemet és a Jewish Agency délafrikai megbízottja. Budapestre azért jött, hogy a pesti zsidó kórházban orvosi tanulmányokat folytasson. Dr. Shein újságírók előtt nyilatkozott a keleti országok zsidóságáról, amelyek közvetlen megfigyelésből ismer.

Az elmúlt hónapokban ugyanis ellátogatott Ausztráliába, Újzéländba, Japánba, Kínába, a Filippi szigetekre, továbbá Holland-Indiába, Ceylonba, Brit-Indiába és Adenbe. Dr. Benzion Shein a következőket mondotta ez országokban élő zsidókról:

Ausztrália zsidói

„Ausztrália öt nagyobb városában: Perthben, Adelaideben, Melbourneban, Sidneyben és Brisbaneben közel 30 ezer zsidó él. Negyven százaléka a zsidóknak a keleteurópai országokból származik, a többi angolul beszélő államokból. Melbourneban és Sidneyben élnek zsidó élet zajlik. A szélsőséges ortodoxia bet-hamitrasaitól kezdve a legliberálisabb neológok templomjain minden megtalálható. Zsidó klubok működnek, zsidó hetilapok jelennek meg és gyakran tartanak zsidó gyűléseket. A zsidó lakosság cionista. Anticionisták nincsenek, legfeljebb kisszámú közömbös beállítottságú polgár. A nemzsidó lakosság körében is érdeklődés mutatkozik Palesztina és a zsidó újjáépítés iránt. Minden ausztráliai városban keresztény organizációk kértek fel, hogy beszéljenek a zsidó életéről és cionizmusról. (Sidneyben például a metodista egyházközség vezetősége felkért, hogy egy vasárnap reggel a templom szószékéről tartsak előadást. A legöregebb lelkes mutatót be a gyülekezetnek és abban a pillanatban, amikor beszélni kezdtem, a templom organizátora a Hatikvát játszotta. Az egyes városok polgármesterei is élénk érdeklődést tanúsítottak előadásaim iránt. Minden városban tiszteletemre, mint a Jewish Agency képviselőjének tiszteletére, ugynevezett „Civic Welcome“-ot rendeztek, vagyis a lakosság üdvözölt a városháza tanácstermében, ahol a város összes előljárói, a hatóságok vezetői, számos más előkelőség és több száz polgár üdvözölt.

Aktív keresztény cionisták

Ausztráliában épügy, mint Újzéländban aktív keresztény cionistákkal találkoztam, akik magukat „christadelfiaknak“ nevezik. Az ő cionizmusuk magán viseli a vallási misztikum jellegét. Hisznek abban, hogy a zsidóknak a Szentföldre való visszatérésekor és ha majd újjáépítik Erec Jisraelt, megkezdődik a „Millenium“, vagyis az a boldog ezer év, amelyre az emberiség áhítozik. Minden városban a christadelfiak templomot tartanak fenn, ahol vasárnaponként az istentisztelet során felolvassák a legújabb palesztinai újdonságokat, amiket azután megtárgyalnak. Minden christadelfi lakásán, Keren Kajemet persely van elhelyezve. A perselyből a Keren Kajemet központja Jeruzsálemben egészen tekintélyes összegeket kap.

Kína zsidói

Újzéländban a zsidó lakosság négy városban oszlik el: Oaklandban, Wellingtonban, Cristchurchban és Danedenben. A cionizmust az aránylag kevés számú zsidóság erősen támogatja és a nemzsidó sajtó is többnyire foglalkozott a zsidó kérdés palesztinai megoldásával. Az északi sziget Hamilton városában nincsenek zsidók, a polgármester és a papság mégis valóságos fejedelmi fogadtatást rendezett megérkezésükre a pályaudvaron. Este a Civic Welcome után népgyűlést tartottak, ahol háromezer nemzsidó előtt beszéltem a zsidó problémákról.

A kínai Hongkongban csak kisebb zsidó közösséget találtam. Sanghájban négy-ötmillió kínai között százezer európai él, közöttük tízezer zsidó. Ezek közül 1500-2000 Bagdadból származó szefárd, a többi Oroszországból vándorolt be. A szefárd zsidók közel öt-száz év óta laknak Sanghájban és többen közülük dunszadagok. A sanghaji zsidók nagy része azonban cionista érzelmi és kivándorolna Erec Jisraelebe. Többen közülük a Haifa melletti Karmelen telket vásárolták, hogy ott városnegyedet alapítsanak.

Japán zsidói

Japánban csakis Kobe városában él egy zsidó közösség. A hatvan családból álló közösség tagjai közül husz család szefárd,

negyven askenáz származású. Majdnem kizárólag importtal és exporttal foglalkoznak. A Filippi-szigetek fővárosában, Manillában közel száz család lakik. A holland-indiai Jáva szigetén elszórtan ezer zsidó él, hétszáz a két városban: Surebayaban és Batáviában. Legtöbbje Hollandiából származik és sokan közülük állami tisztviselő. A cionista mozgalom itt is nagyon jól meg van szervezve, a kisszámú zsidóság két cionista hetilapot tart fenn. Sumatrában egy kis zsidó közösség él espedig Medan városában. Penangban 30-40 zsidó család él.

Feketebőrű zsidók

Meglátogattam Kolombot, Ceylon szigetét és végül Bombayt. Itt tízezer lelket számláló zsidó hitközség van, javarészből szefárdok. Néhány ezer azonban a „Bné Jisrael“-szekthöz tartozik. Ezek fekete zsidók, akik az indiai őslakosághoz hasonlítanak. A szefárdok azt állítják, hogy a Bné Jisraelek olyan hinduk, akik áttértek a zsidóságra, míg a feketebőrűek azt állítják, hogy ők az első zsidók, akik Indiába jöttek és bőrük feketeségét az évszázados akklimatizálódásnak köszönhetik. Egy évvel ezelőtt Rangonban ebben az ügyben törvényszéki per zajlott le, minthogy a fehér zsidók feketebőrű hitestvéreiktől meg akarták vonni a választási jogot.

A Bné Jisrael tagjai azonban megnyerték a pert.

Délafrika cionistái

Adenben jemenita zsidó közösséget találtam. Óriási nyomorban élnek és Palesztina felé igyekeznek. A Celebesi Makassarban különös élményben volt részem. Alig kötött ki a hajó, amikor valaki kopogtatott kabinom ajtaján. Egy zsidó asszony volt, aki olvasta, hogy Celebeszbe utazom. Figyelmeztetett, hogy a szigeten két zsidó család él és az egyik családban hat hónappal ezelőtt fiu született, amely még nincs felvéve Abrahám frigyébe. Arra kért tehát, hogy menjek a családdhoz és mint orvos végezzem el a circumcisiót. Az anya kérését természetesen teljesítettem.

Délafrikában hetvenezer zsidó él, közülük harmincezer Johannesburgban, és a környékén, tízenkétezer Fokvárosban, a többi eloszlik hat városra és több falura. Köztudomású, hogy a délafrikai cionisták juttatják a Keren Hajjeszód számára a legnagyobb összegeket és sékel tekintetben is első helyen állanak. A délafrikai zsidók legrégebb generációja Litvániából származik. A délafrikai zsidók anyagi helyzete kielégítő. Nincsenek ugyan milliomosok, de a középosztály sokkal jobban és gondtalanabban él, mint Európában.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: A vérző aréna. Fősz.: Wallace Beery és Jackó Cooper. Szenczió, izgalmas, látványos film a cirkusz világából. Magyar feliratok.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 6 és 9. Dupla műsor: I. Sorrel kapitány. Megható társadalmi dráma. Főszerepben: H. B. Woormer. II. Dr. X. A borzalmak filmje. Főszerepben: Fray Wray és Lionel Atwill. Szombaton, aug. 22-én, bál miatt nincs előadás. Helyárak: 10 és 12 lej.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Két premierslágér. I. A kaméliás hölgy. Dumas örökbecsű regénye nyomán. Fősz.: Jovenne Printemps, a „Comedie Française“ büszkesége és Pierre Fresnay, a „Königs-mark“ tanárköltője. II. A Pampák királya. Warner Baxter szenzációs cowboy filmje. Előadások kezdete: I. A kaméliás hölgy 3, 6, 20 és 9,30 órakor. II. A Pampák királya 5, 8 és 10,30 órakor.

Mindazok, akiknek az életben sikerük van

először is saját egészségükkel törődnek. Vigyázzon Ön is egészségére...

URODONAL megóvja az egészséget.

Chatelain készítmény. Megbízható márka. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Az emésztés célja az élelmiszerek átalakítása, hogy kivonja belőlük a tápláló anyagokat, amelyek a szervezet működéséhez és felépítéséhez szükségesek és hogy azután eltávolítsa a salakot. Ha az emésztő szervek rendszeresen működnek, minden jól megy. Azonban hogyha a máj megbetegszik, túlterhelődik az abnormálisan magas mérgező anyagtermelés által és ez a szoros értelemben megmérgezi a szervezetet. Ebben az esetben beáll az ugynevezett autointoxikáció. A következmények ugyszólván borzalmak lehetnek; az emésztő szerveknél: gyomortágulás, rossz emésztés, bélhurut, székrekedés, májba; az eldugult veséknél beállhat az urémia; a megzavart idegrendszer ezerféle bajt okozhat. A bört pattanások, furunkulusok, ráncok lepik el. Sőt még a szívet is borzalmas érelmeszesedés lép fel. Tehát halaszthatatlanul küzdeni kell ez ellen a veszélyes önmérgezés ellen. Hála az Urodonalnak ma már tudjuk a módját annak, hogy hogyan kell ezeket a káros anyagokat eltávolítani. Epügy eltávolítjuk azokat amelyek rosszul dolgozódtak fel, mint azokat amelyeket minden cél nélkül tartott vissza a szervezet. A máj tehermentesítéséért, valamint a rossz állapotban levő veseszűrők helyreállításáért folytatott harcban egyetlen más szer sem versenyezhet az Urodonal. Egyetlenegy anyag nem volna erre elegendő. Urodonal tartalmazza a tíz legjobb huyvas és méreg oldó, kiválasztó és eltávolító szert. Ehhez járul még a huyvas és eputak legerősebb fertőtlenítő szere is. Mindez hosszadalmas és alapos tudományos munkák alapján pontos kísérletek és gyakorlati próbák utmutatása szerint van összeállítva és adagolva. A leghíresebb orvostanok tudományos értékelési. Franciaországban és a külföld többi országában, számos tudományos cikk és demonstráció bizonyítja az Urodonal terapeutikus értékét és elismerik, hogy a szervezet mérgeletlenítésében és megfiatalításában egyetlen más szer sem versenyezhet vele.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

2 nagy filmremek. I. Szentpétervári hód. Az utolsó csodaoperett. Ivan Petrovic, Kamilla Horn, Halmay Tibor. II. A fehér törzsfőnök. Dare Grey, regénye után George O'Brien. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdeté 3, 6, 9.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésem egy 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Teljes ellátásra elfogad izr. uricsalád intelligens leányt zongora és fúrdőszobaházalattal, esetleg oktatással, iskolákhoz, parkokhoz közel. Özv. Berger Antalné Oradea, Str. Xenopol 5.

Magántisztviselő, érettségizett zsidó fiatalember, komoly széleskörű tudással rendelkező lelkiismeretes munkaerő, nagyon jó számoló, román, magyar irodai munkálatokban jártas, életkörülményeinek változása folytán bárhol Ardealban letelepedne. Igen szerény igényű, csak a megélhetését biztosító állást keres. Címe: Tipografia „Mercur“ Oradea, Str. Alexandri No. 11.

Teljesen árva zsidó fiatalember bármilyen állást vállal. Izsák, Str. Bucuresti 71.

Gimnáziumot végzett, tizenhétéves lány, románul, magyarul, németül tudó, aki a gyors és gépirást is bírja, gyakornoki állást keres. Jelige: „Szerény fizetéssel.“

Eladó régi ajtók, ablakok, inga óra, féregmentes cselédgy, függöny karnisok stb. Bratianu No. 45. Gombos.

Belvárosi kertés házban különbejáratu, elegánsan burorozott szoba, fúrdőszobaházalattal kiadó. Bratianu No. 45. Gombos.

Hölgyek figyelmébe! Külföldi utamról ismét visszatérve, szenzációs sikerrel végzünk villany és villany nélküli ondolalást a leg-tökéletesebb hőségárgéppel. Legújabb szereink úgy villany, mint vas és vizondolaláshoz utólérhetetlenek. „Innocamin“ hajfesték 15 árnyalatban csak Mussa-cégnél kaphatók. P. Univii 23.

Fényes egzisztenciát biztosíthat magának egy 35 év körüli, szép külsejű és művelt fiatalember házasság útján. Vagyon nem szükséges. Bővebbet „Mirea“ házasságközvetítő Cluj, Regele Ferdinand 116.

1-2 középiskolai tanulót teljes ellátásra, korrepetálással, német, francia, latin oktatással, mérsékelt árért vállal Roth ort. izr. tanár, Oradea, Str. Nicolae Zigre 21.

Irodai munkában jártas, német, magyar és kevés román tudással rendelkező levelezőné és gépirónó, szerény javadalmazású állást keres. „Szerény“ jeligére kiadóba.

Modern háromszobás összkomfortos, kertés villa novemberre kiadó. Str. Fantanelei 7. Sétatér mellett.

Schönfeld Hédy fűzői a legjobbak, művirágai a legelegánsabbak. „Takarékosság“ Regina Maria 11.

A legízletesebb vegetárius ételek a régi, jóhírű Schwartz-féle kóser vegetárius étteremben kaphatók, mely Flóra név alatt a Str. Ghérescu 7. szám alatt (a Kereskedelmi Akadémia során) ismét megnyílt. Családoknak kihordásra kedvezményes árak. Vezető: Schwartz Ignác.

Eladó egy 200 cm3-es modern, majdnem új motorbicikli D. K. W. értekezni Str. Filipescu 15, Grätz festőnél.

PHILO Jüdisches LEXIKON

800 hasáb, 250 kép, 40 képtábla és térkép

240 LEPAGE-nál

Lej Cluj

Kérjen ingyen „Judaica“ jegyzéket.

— Be
francia,
delegátu
nök tegy
ta a fra
tomai de
hadgyak
— Sir
ában. L
re, a ten
végén m
geri flo
— Fe
ociédleá
szerecs
melében,
leány
ugylátsz
tyuzott.
benzin,
rencsüle
sikoltásá
ágytakar
leányt, l
sák. A l
szállított
vedés ut
— A
lekedésig
óta figye
tisztítá
mutatja,
deután
történik
a szempe
tők, a le
dekes, h
amikor a
nél nagy
abbak a
— Szé
fadság,
általános
hén ható
rúviz a
gyorsan
élenkíti,
megkönn
ják.
— Ötm
lentik: Az
ponti ujll
zették be
Egyesült
matgyűjté
európai r
liomodik
akit kette
rekerítésé
nagyobb
Churchillt
szólják, a
kos torzs
sincs és
— Ugy
védi irod
alól, Cale
lyezte át.
— Evert
világon. N
lönböző r
sebb, min
nését jelen
kedik. Jo
te meg N
Person-t,
egész vilá
Husz eszt
intézmény
viselővel
mindörökr
Az évente
ből ötszáz
így évenk
az intézet
hogy a rá
az ujljeny
kallódik e
szakavató
ért lehetsé
részenek e
lálják meg
zet adatai
zóna aré
ötszáz gye
idősebb el
a Bureau
egy éves
val érkezt
fiát s több
sők mind
ság a gazd
ur, sem ké
Most meg
zalai időt,
gyont.

HIREK

— Benes elnök kihallgatásán fogadta a francia, román, jugoszláv és orosz katonai delegátusokat. Prágából jelentik: Benes elnök tegnap másfél óráig kihallgatáson fogadta a francia, román, jugoszláv és orosz katonai delegációkat, amelyek a csehszlovák hadgyakorlatain vesznek részt.

— Sir Samuel Hoare Gibraltárban és Malájában. Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare, a tengerügyi hivatal első lordja e hónap végén meglátogatja a gibraltári és máltai tengeri flottabázisokat.

— Felrobbant a benzinfűző és megölte a családfelelőjét. Craiovából jelentik: Halálos szerencsétlenség történt tegnap Craiova községében, egy kereskedő házában. A családfelelő begyújtotta a benzinfűzőt, amelybe utólagosan a kellelőnél több levegőt szivattyúzott. A benzinfűző felrobbant és az égő benzint, mint folyó láng árasztotta el a szerencsétlen családfelelőjét. A leány velőtrázó sikoltására berohantak a házbeliek, akik egy ágytakaróval terítették le a földön fetregő leányt, hogy a lángokban álló ruháját elölték. A leányt súlyos égési sebekkel kórházba szállították, ahol néhány órai irtózatosszenvedés után meghalt.

— A legveszélyesebb órák. Az angol közlekedési miniszter rendeletére hónapok óta figyelik az utak forgalmát és pontos statisztikát készítenek róla. A statisztika azt mutatja, hogy a nap legveszélyesebb ideje délután 5-től 7-ig terjed. Ebben az időben történik a legtöbb közlekedési baleset. Ebből a szempontból a legjobb nap kedd és csütörtök, a legrosszabb szombat és vasárnap. Erre azért, hogy a legtöbb baleset akkor történik, amikor az utcai forgalom a legkisebb. Minél nagyobb a forgalom, annál elővigyázatosabbak az autóvezetők.

— Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Az orvosok ajánlják.

— Ötmillió ujlenyomat. Newyorkból jelentik: Az amerikai szövetségi rendőrség központi ujlenyomat-gyűjteményébe most vették be az ötmilliomodik ujlenyomatot. Az Egyesült Államok rendőrségének ujlenyomatgyűjteménye ma nagyobb, mint az összes európai rendőrségé együttevve. Az ötmilliomodik ujlenyomatát Churchill pékmestere, akit kettős gyilkosság miatt köröznék. Kézrekerítésére ötezer dollár jutalmat tűztek ki, nagyobb, mint annakidején Dillingeré. Churchill hetek óta eredménytelenül hajszolják, ami annál különösebb, mert a gyilkos torzszülött, még másfél méter magas és így könnyen felismerhető.

— Ügyvédi hír. Dr. Krauss Zsigmond ügyvédi irodáját Piata Mihai Viteazul 46. sz. alól, Calea Regele Ferdinand 32. alá helyezte át.

— Évente nyolcszáz ezer ember tűnik el a világon. Newyorkból jelentik: A világ különböző rendőrségeinél évente nem kevesebb, mint átlag nyolcszáz ezer ember eltűnését jelentik s ez az óriási szám egyre emelkedik. John Ayers kapitány ezért szervezte meg Newyorkban a Bureau of Missing Person-t, amely összeköttetésben áll az egész világgal és kutatja az eltűnteket. Husz esztendővel ezelőtt alapították meg az intézményt, amely ma több, mint száz tisztviselővel dolgozik s adattárában hatmillió mindörökké eltűnt ember neve gyűlt össze. Az évente bejelentett nyolcszáz ezer eltűntből ötszáz ezer hamarosan újra előkerül s így évente háromszáz ezer újabb név kerül az intézet adattárába. Hogyan történhetik, hogy a rádió, a szigorú utlevélellenőrzés és az ujlenyomatok korszakában ennyi ember káldódik el évről-évre? A newyorki intézet szakavatott magyarazata szerint ez főleg azért lehetséges, mert az eltűntek túlnyomó részének érdeke fűződik hozzá, hogy ne találják meg. Az eltűntek kétharmada az intézet adatai szerint férfi. A gyermekeltűnések száma aránylag csekély, évente kétszázötvenöt éves gyermekek tűnik el nyomtalanul. A legidősebb eltűnt, akit két év óta hiába kutat a Bureau of Missing Persons, egy kilencvenöt éves dusszagdag portugál. Komornyikjával érkezett Newyorkba, hogy viszontlássza fiát s többé nem tért a hazájába. Az örökösök mindent megtettek, hogy megállapíthassák a gazdag ember halálát, de sem az öreg ur, sem komornyikja nem volt megtalálható. Most meg kell várni a törvényes vározkodási időt, míg átvehetik a hatalmas vagyont.

— A galati szerelmi dráma szenzációs fordulata. Galatból jelentik: Tegnap számunkban hírt adtunk arról, hogy Galatban kettős szerelmi dráma történt. Az első jelentések úgy szólnak, hogy Isaac Rosenwald 29 éves fiatalember a Sinaia hotelben lelőtte barátját Ana Glukovszka 23 éves manikűrös leányt, majd öngyilkos lett. A fiu meghalt, a leányt súlyos állapotban kórházba szállították. A szerelmi dráma ma szenzációs fordulatot vett. A fiu hozzátartozói, a vadházastársa, az anyja és a testvérei ugyanis beadványt intéztek az ottani ügyészséghez, amely ben előadták, hogy a fiu nem lett öngyilkos, hanem a leány lölte le és csak a látszatért sebesítette meg önmagát is. Ezt a feltevést arra alapították, hogy a hatóság emberei az éjjeliszekrényen találták meg a revolvért. Már pedig lehetetlen, hogy a lövés eldördülése után Rosenwaldnak annyi ereje lett volna, hogy az éjjeli szekrényre tegye a fegyvert. Valószínűnek látszott első pillanatban, hogy a leány kezében volt utóljára a fegyver és ő tette az éjjeliszekrényre. A rendőri vizsgálat azonban úgy látszik meg fogja dönteni a rokonok állítását, kiderült ugyanis, hogy a detektív, aki elsőnek lépett a szobába felemelte a revolvért és ő tette az éjjeli szekrényre. Ha ez bebizonyosodik, akkor megdől a rokonok állítása.

— Kiutasították Braziliából Argentina elnökének fiát. Rio de Janeiroból jelentik: A Globe című lap szerint Justot, Argentina jelenlegi elnökének fiát kiutasították, amiért Rio Grande államban szélsőséges politikai tevékenységet folytatott.

— Halálhíradás. Katz József, a satumarei Chevre Kadisa alapítója és főgondnoka 76 éves korában elhunyt. Katz József életútját a nemes zsidó cselekedetek jelzik. A satumarei nagytemplom alapítójele és a jessiva megalapítása az ő nevéhez fűződik. Fáradság nélkül dolgozott népe érdekében és a satumarei zsidó társadalom osztagtan megbecsülését érdemelte ki törőhű élete és jótékonykodása révén. Halála nagy veszteséget jelent a satumarei zsidóságára. Temetése általános részvét mellett ment végbe.

— Kémiszolgálat is van a hangyáknál. A hangyák csodálatos társadalmáról szakelőadások, vagy népszerű könyvek, esetleg saját megfigyelés révén mindenki sok érdekeset tud. Néhál mesterségesen be is rendeznek hangyabolyokat kisebb-nagyobb terráriumokban s így a nap bármely szakában figyelhetik a hangyák életét, megvizsgálhatják miként reagálnak különféle hatásokra és az egyes példányok életkorát is számon tarthatják. A hangya-fészkekben, amelyek az egyének rendezett összmunckája hoz létre, az államélet szükségleteihez alkalmazkodó belső terv és célszerűség nyilvánul meg. Egyes hangyafajok külön téli és nyári lakásokat építenek maguknak, amelyek tetőszerkezetét az időjárás szerint is változtatják. Bámulatosan fejlett a hangyaállam védelmének szervezése. Mindenki látta, amint a veszély elől lázas sietséggel helyezik biztonságba a szellőzni kívitt fehér bábókat. Arról azonban a szakembereken kívül nem sokan tudnak, hogy a hangyák hadserege úgy van berendezve, hogy kémiszolgálat is van, az őrséget pedig szabályos időben leváltják. Nem lehetetlen, hogy még tisztelgnek is a maguk módján.

SZŐRME-SZALÓNOMAT megnyitottam!!!

Értesitem a n. 6. közönséget, hogy Calea Regele Ferdinand 21. szám alatt (Farkas Ernő-ház, udvarban) szőrmeszalónt nyitottam. A legjutányosabb árak mellett készíték átalakításokat és mindenfajta szőrmemunkát.

WEISZ TIBOR

— Meghosszabbították Stelescu gyilkosainak vizsgálati fogságát. Bucurestiből jelentik: Ma tel le 30 napja Stelescu meggyilkolásának. A 10 gyilkost a törvényszék elé vezették, amely az ellenük kiadott letartóztatási végzések ügyében volt hivatva dönteni. Octav Vasiliu ügyész kérte a végzések megerősítését, míg a védőügyvédek igyekeztek igazolni a gyilkosok tettét. A törvényszék végül is megerősítette a végzéseket.

— Német lelkes államellenes propagandája. Bucurestiből jelentik: A közoktatásiügyi minisztérium a constantai tanfelügyelőség jelentése alapján úgy döntött, hogy nem utítja meg Wildermuth lelkes szerződését, akit a cogealaci és tariverdei evangélikus hitközségek számára alkalmaztak, mivel a lelkes sovinszta, románellenes propagandát tiz.

— Halálhíradás. Katz Jakabné, szül. Löwy Bözsi 32 éves korában Fogarason rövid betegség után meghalt. A megboldogult után egy kéteves gyerek maradt. Löwy Bözsi leánykorában tevékeny részt vett az Aviva és cionista munkában, hosszabb ideig dolgozott az Ereben, ahonnan családi okok szőlították haza. Az elhunytban Löwy Josija fagarasi rabbi leányát, Löwenkopf Kálmán orsovai rabbi sógorőnjét gyászolja.

— Női expedíció indult Afrikába. Londonból jelentik: A női egyenjogúság nem kis diadalaként lehet elkönyvelni azt az eseményt, ami most egész Nyugateurópát foglalkoztatja. Amy Hillers, a híres dusszag 19 éves amerikai leány horribilis örökségét arra használja fel, hogy Afrikába expedíciót vezet — saját költségén. Az újdonság azonban az, hogy a rokonszenves amerikai leány fiatal leányokból álló expedíciót szervezett, amelynek legidősebb tagja 25 éves, legfiatalabb pedig maga az értelmi szerző: Hillers kisasszony. Összesen 23 fiatal leány vállalkozott arra, hogy Afrika szivében kutatókat végez. Köztük 11 amerikai, 6 kanadai, 3 holland, 2 francia, 1 olasz leány. A vállalkozó szellemű fiatal lányok különböző néger tájszólásokat tanultak és komoly földrajzi, etnográfiai és folklorisztikus előtanulmányokat végeztek nagy utjuk előtt.

Erec Jiszroel-eszrogot!

Eszrog. Szép gyümölcse a déli országoknak, legtöbbször kupalaku, a szárnál, ahol behorpadt, felülete egyenetlenül hullámos, színe fűzőld, vagy sárgás: szemre is üdítő.

Számunkra e szép gyümölcsnek szimbolikus értéke van. A megújuló, nemes szépséget szimbolizálja ama napokban, amikor a természet behordt és a sátrak ünnepeit üljük, az ünnepeket, amely a zsidó nép sorsát érzékelte: a vándorlást, a bizonytalanságot és benne a szerénység és vidámság tanulságát. Az eszrognak szimbolikus értéke azonban csak akkor van, ha ezt a gyümölcsöt Erec Jiszraelből kapjuk.

Máskor nem volt fontos, hogy honnan jött az eszrog, Itáliából, Görögországból vagy Egyiptomból.

Most azonban sehonnan nem származhatik, csak Erec Jiszraelből. A zaklatott ország földjének nedve kell, hogy átjárja az eszrogot, amit sátrában visz a hívő és áldást mond reá. Erec Jiszrael illata áradjon róla és a földre való emlékezésé.

Most csak ereci eszrogot fogadjunk el!

Erre föl hívjuk most és pedig Elul hónap elején úgy a hívek, a rabbi, mint az eszrog kereskedők figyelmét. Erec Jiszraelben a zavargások következtében a zsidó termelés nem folyhatik a szükséges intenzivitással, a jövedelem lepadt és úgy a mezőgazdaság, mint az ipar hozadéka nem adja a dolgozóknak a zavargás előtti idők életmódját.

Az ország terméke — toceret haeret — az eszrog. Ezért a jó zsidók régebben is előnyben részesítették. Most azonban föltétele nélkül csakis ilyen szabad használunk. A lelkiismeretünk parancsolja ezt és a józan-ságunk.

A Kaméliás hölgy. Filmbemutató a Royal mozgóban. Dumas örökség regényét a francia művészetet jellemző tökéletességgel és finomsággal vitték filmre. A regény alakjai mintha a regényből léptek volna ki, hogy eljátszák halhatatlan szerepeiket. Marie Duplessis szerepét Yvonne Pirntemps, a „Comedie Francaise” büszkesége alakítja. A falusi parasztlány, majd a divatszalon névtelen kis tanuló, végül Páris körülrajongott hamélias hölgyének szerepét egyforma tökéletességgel alakítja. Armand Duval szerepében a „Königsmarkt” szimpatikus tanár-költőjét, Pierre Fresnaye látjuk. A film minden jelenetén, a szereplők minden mozdulatán a francia stúdiók művészi szempontból utólrhető finomsággal látszik. — A rendkívül szépségű, értékes slágerfilmet Warner Baxter „A Pompás király” című pompás cowboy filmjével együtt olcsó nyári helyárakkal vetíti a Royal-mozgó.

— Fölvétel az oradeai ort. zsidó fiu- és a leánygimnáziumba. Az oradeai ort. zsidó hitközség nyilvánossági jogu fiu- és leánygimnáziumában az 1936-37. tanévre szóló jelentkezések folyamatban vannak. A fölvételi iránti kérvények legkésőbb augusztus hó 25-ig nyújtandók be. Mellékelendő okmányok: iskolai, születési, utraoltási s állampolgársági bizonyítványok. A beiratások aug. hó 25-31 között tartanak meg. Az első osztályba iratkozók román nyelvből és számtanból fölvételi vizsgálatot tesznek. A fölvételi, javító és pótló vizsgálatok szept. hó 2-án kezdődnek. E vizsgálatokra való jelentkezés végső időpontja augusztus 25. A fiugimnázium talmud-tórával kapcsolatos.

— Időjárásjelentés. Holnapi időprognózis: kevéssé váltakozó légnyomás, felhőzet, csapadék elektromos kisülésekkel, változatosan hőmérséklet.

— Pályázati hirdetés tanári állásokra. Az oradeai ort. zsidó fiu gimnáziumban egy francia-latin, a leány gimnáziumban egy kézimunka-háztartástan és egy testnevelési tanszék megüresedett. E tanszéküket elnyerő öhajító, törvényes képesítéssel rendelkező tanárok, illetőleg tanárnők fényképpel ellátott, kellően fölszerelt kérvényüket folyó hó 25-ig nyújtásuk be az iskola igazgatóságához. A fiu-iskolai tanszékre francia-román szakos tanárok is jelentkezhetnek.

— Német diákok tüntetése Debrecenben. Jakob Wassermann és Thomas Mann ellen. Debrecenből jelenti tudósítónk: Kerényi Károly pécsi egyetemi tanár magyar és német nyelven több előadást tartott „A mai humanizmus és hellénizmus” címen. Legutóbbi németnyelvű előadásán a humanizmusról beszélve, azt mondta, hogy ő ugyanazt a humanizmust vallja, amelyet Jakob Wassermann gondolt és amelyet a humanizmus legnagyobb képviselője, Thomas Mann hirdett. A német írók említésénél a nyári egyetem német hallgatóinak csapata hangos tüntetést kezdett. A professzor ennek ellenére folytatta és befejezte előadását. Az eset a városban nagy feltűnést keltett.

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG. Nezzé meg **SZEKELY és RETI** bútorgyár r.t. állandó kiállítását

BUCURESTI TGMUREŞ
TACHE IONESCU
MINISZTERUL MUNCII SI
ZOTTUNAT EREDETI RAZARINUAL

UJ KELET *Legújabb hírek*

Anglia beszüntette a fegyver-szállítást

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

A Havas újabb madridi jelentése szerint a kormány pilótái megsemmisítették a medellini ellenséges repülőket egy osztagát.

Ez a győzelem a kormány jelentése szerint a legnagyobb siker, amit a hónap eleje óta a kormány csapatok arattak.

A kormány katonai szakértői szerint a zendülők jelenleg két célt követnek: keleti irányból Madridot akarják megtámadni s meg akarják erősíteni Aranda tábornok csapatait, amelyek Ovideo felé akarnak nyomulni. A kormány szerint az északspanyolországi helyzet kulcsa Ovideo és ha a város a kormány csapatok kezébe kerül, a zendülők helyzete nemcsak Oviedóban válik reménytelenné, de Guipuzcoa, Leon és a többi északi tartományokban is. Viszont a város megadása lehetővé tenné a zendülőknek Castília fensíkjának elfoglalását. Ha eddig a bányászcsapatok nem vonultak be Oviedoba, ezt csak azért tették, mert nem akartak borzalmas mészárlásokra alkalmat adni.

A Havas jelentése szerint tegnap több kormányrepülő bombázta a zendülők kezében lévő Háromkorona helységet.

A Havas megerősíti, hogy Medellinnél a kormány csapatok teljesen szétszörték a zendülőket és a kormányrepülőket mintegy száz bombát dobtak a felkelő csapatok közé.

A párizsi reggeli lapok szerint az Almirante Cervera nevű zendülő-hadihajó, amely tegnap San Sebastian bombázta, a parti útegek egyik telitalálata folytán elsüllyedt. A súlyos hajót többen látták.

Kivégeztek egy zendülő tábornokot Madridban

Madridi jelentés szerint tegnap Fanjul zendülő tábornokot Madridban kivégezték. A kivégezett tábornok zsebében levelet találtak Mola tábornoktól. A kormányhatóságok most azt igyekeznek kinyomozni, hogyan kerülhetett Mola tábornok levele a tábornokhoz, amikor az a madridi börtön, ahol Fanjult kivégezték előtt őrizték, mintaszereiben van ellenőrizve. Egyébként a madridi kormány hivatalos lapja mai számában rendeletet közöl a levél- és postacsomag-cenzura bevezetéséről, amelyek külföldről érkeznek. A Le Matin című párizsi lap hendaye-i jelentése szerint tegnap egy kormányrepülőgépet véletlenül bombát dobott le a francia területen lévő Biriattou község közelében. A madridi kormány ezért elnézést kért a francia hatóságoktól. A Havas barcelonai jelentése szerint Ibizában halálra ítélték Mestres őrnagyot, a majorcai felkelők parancsnokát s ma reggel a kormány csapatok végre is hajtották a halálos ítéletet rajta.

szakokban odamennék pihenni a tiszték, akik az első sorokban harcolnak.

San Sebastianban kivégezték az összes fasisztákat?

Hendaye-i jelentés szerint San Sebastian polgári kormányzója kihirdette, hogy mindazokat, akiket a zendülésben való részvétel gyanúsítanak, vagy legalább a fasiszta mozgalom iránti szimpátiával vádolnak, kiemelés nélkül kivégezték, ha a zendülők flottája megkezdte a város bombázását. Az illetők között van Romanones volt miniszterelnök is. A Havas szerint a zendülők flottája bombázásának 4 halálos és 48 súlyos sebesült áldozata volt. A legtöbb áldozat asszony és gyermek.

Nyolcszáz felkelőt szállítottak át Marokkóból

A Reuter egyik gibraltári tudósítója szerint egy ma Gibraltárba érkezett angol alatt való meséli, hogy Marokkóból naponta szállítanak csapatokat a spanyol félszigetre. A

szállításokat 10 gépből álló repülőrajrész-közi. A gépek német gyártmányúak és 30 ember fér el rajtuk. Így csak tegnap 800 embert szállítottak Marokkóból Spanyolországba.

A Havas jelentése szerint a la lineai katonai hatóságok határozottan cáfolják, hogy az ottani kaszárnyákban lévő benszültöt csapatok között elégedetlenség mutatkozna. A hírt szerintük Gibraltárba érkezett kommunista ügyműkök terjesztették.

Anglia beszüntette a fegyverszállítást

Az angol kereskedelmi minisztérium mai kezdettel azonnal hatállyal megvonta és megsemmisítette mindazokat a fegyver, muníció, repülőgépek vagy mindennemű hadianyag kiviteli engedélyeket, amelyek Spanyolországba vagy spanyol birtokokra lettek címezve. Anglia ez intézkedést úgy hozta meg, hogy nem várta be a többi hatalom atlatkozását a fentieknek megfelelő javaslathoz.

Bécs, aug. 19. (Rador.) Ausztria minden fentartás nélkül csatlakozott a francia benemavatózásai indítványhoz.

Kormánycsapatok vannak alakulóban Spanyol-Afrikában

A Havas távirati iroda újabb jelentése a madridi hadügyminisztérium hivatalos közlönyétől közli, amely szerint Huesca és Saragossa körzetében a kormányrepülőket nagy tevékenységet fejtenek ki. Terruel vidékén a valenciai kormánycsapatok győzedelmes nyomulnak előre. Guipuzcoánál és Navarrában a helyzet változatlan. Újabb jelentés szerint Ifli környékén és más spanyol gyarmatokon, így Nyugat-Afrikában erős köztársasági mozgalom mutatkozik, amely mindjobban terjed és számos pozíciót szerzett meg magának. A kormány jelentése szerint Spanyolországban kormányhű csapatok vannak megalakulóban, amelyek rövidesen hátra fogják támadni Franco tábornok afrikai csapatait. Bilbaoból Hendayeba érkezett kormányjelentés megerősíti, hogy az Almirante Cervera felkelő hajót tényleg eltalálta a kormány tüzérségének egy lövedéke és a hajó súlyos sérülést szenvedett. Gijoni jelentés szerint a Cervera tegnap este áthaladt a kikötő előtti vonalon és nyugati irányba vette útját.

Jelentések a zendülők sikereiről

A kormány nagy győzelmeiről szóló jelentésekkel egyidejűleg a zendülők is különböző sikerekről számolnak be. A jelentések szerint a zendülők nyomása Irun ellen mindjobban fokozódik.

A hegyekben felállított felkelő-tüzérség ma a kormány csapatok sanmartinai útegeit bombázta. Egy Iruntól csak néhány száz méternyire fekvő erdőben a népfőnök katonái harcolnak. A kormány 3-as számú torpedórombolója Fontarabía előtt horgonyoz és erőteljesen bombázta a zendülők állásait. A guadelupai erőd, mely az utóbbi napokban nagyon tevékeny volt, ma elhallgatott. Ez arra enged következtetni, hogy az erőd útegeit az Espana zendülő hajó elnémította.

A Havas jelentése szerint a zendülők ma reggel erősen támadásra indultak Irun ellen.

A várost a hegyeken keresztül közelítették meg. Az agyutüz és a puskaropogás az egész vidéken rendkívül élnék.

A harc rendkívül ádáz lehet, mert a népfőnök katonái kitűnő állásokban vannak és a végső ellenállásra el vannak szánva.

Allítólag a kormány csapatok több aknát helyeztek el, amelyek a kellő pillanatban robbanni rognak. A határon asszonyokból és gyermekekből álló, a félelemtől megboldondított csoportok várakoznak, amelyek át akarnak lépni a határon, ha a helyzet tragikusra fordulna.

A Havas burgosi jelentése szerint a zendülők helyzete Asturiában sokat javult.

Egy Galiciából jött osztag a Del Laon vonalon nyomul előre. A zendülő csapatok Oviedót bekerítették. A kormányerők ismét rohammal akartak bevenni néhány városnegyedet, de támadásukat a zendülők visszaverték. A zendülők több tüzbombákkal teli teherautót fogtak el. Estramadurában a zendülők több falvat elfoglaltak.

A kormány csapatok itt visszavonulóban vannak.

Segovia tartományban egy köztársasági repülő eldőlt. A navarrai zendülő-különítmények Irun kapujánál állanak. Havas rabati jelentése szerint Karthago és San Javier még mindig a zendülők kezében vannak. A német távirati iroda jelentése szerint San Sebastian és Irun megtámadásáról a zendülő csapatok által több, egymásnak ellentmondó jelentés érkezett az angol fővárosba.

Allítólag az Almirante Cervera és az Espana zendülő-hadihajó bombázásai jelentékeny károkat okoztak San-Sebastianban, ahol ötven ember meghalt, száz megsebesült. A Reuter híradása szerint a kormány állítólag lemond San Sebastian védelméről.

Sevillából a Havas távirati ügynökség azt jelenti, hogy Liáno tábornok tegnap a rádióban kijelentette, hogy a tegnapi nap folyamán Montanárnál ledobott bombák angol gyártmányúak voltak.

Felfegyverezték az összes malakai parasztokat.

Párizs, augusztus 19. (Rador.) A Havas egyik munkatársa Malagától hosszú beszámolót küldött a helyzetről, ahogyan azt ezen a vidéken, amely a kormány kezében van, látják. Az újságíró szerint Malaga ma egyetlen mélyvízi kikötő, amit a kormány birtokol a Földközi tengeren. Ez készítette arra, hogy flottabázist állítson fel Malagában, amely hivatva van a zendülők hajóinak mozdulatait figyelemmel kísérni. Ezenkívül a tartomány gazdag állatokban, gyümölcsökben, fozelékben és szőlőkben. Ezek a nyersanyagok kiemeríthetetlenek mondható mennyiségben vannak. A kormány csapatok előőrsi jelenleg Alhamánál és Lanjaronnál vannak Granada közelében és nem messze Maracénától. Ugyáztik, hogy minden közlekedést elváltak Granada és a zendülők által elfoglalt többi terület között. Mégis Granadának kitűnő fekvése van és urálja Gierra Nevadat, ezt az igen gazdag termőföldet, ami egyidejűleg biztosítja a zendülők ellátását is. Az összes malagai parasztokat felfegyverezték és a kormány csapatok mellett harcolnak. A pásztorok igen ügyesen kezelik a gránátokat. Malagában kevés csapat van, mivel a város erősen a front mögött van, de bizonyos idő-

URÁNIA MOZGÓ

A Guslear világhírű kozák korus

Ezenkívül bemutatóra kerül:

BROADWAY MELODIE 1936

Főszerepekben: Eleanor Powell, Bob Taylor

Csütörtöktől vasárnapig koncertezik

Mozgolódik a H.-csoport

Bucuresti, aug. 19. Az Uj Kelet tud.) A Tempo című lap fentartja azon híradását, hogy Tatarescu miniszterelnök nem folytatja szabadságát és a közeli napokban átvesszi hivatalát, cáfolják azonban azt a hírt, hogy a kormány minisztertanácsra ül össze a hét folyamán.

Liberális pártkörökben élénken kommentálják Tiberiu Mosoiu lemondását a bihar megyei párttagozat elnöki tisztségéről. A H-

csoport tartozó barátai felkeresték Mosoiut, akit Bucurestibe hívtak, hogy együttesen határozzanak a csoport magatartásáról a parlament megnyitása előtt. Ghiata Petre és Bejan ma felkeresik Tatarescu miniszterelnököt.

Goga miután hazatért külföldi utjáról, Ciucean tőltött néhány napot és ma érkezik a fővárosba.

Megkezdődött Moszkvában a Zinovjev-Kamenev-féle összeküvési per lőtárgyalása

A vádat Visinaki lövegész képviseli. A vádlottak lemondtak a védelemről. Mit mond a vádirat?

Moszkva, augusztus 19. (Rador.) Megkezdődött meg a Zinovjev, Kamenev és Evdokimov-per, amelynek még 13 vádlottja van. A vádirat szerint Zinovjev és társai titkos terrorista akciót folytattak és bűnösek Kirow meggyilkolásában. A vizsgálat megállapította, hogy Zinovjev, Kamenev, Evdokimov és Bakaev voltak azok, akik közvetlenül megszervezték Kirow meggyilkolását és merényleteket készítettek elő a kommunista párt más vezetőibei ellen is, köztük Sztalin és Voroszilov ellen. Hogy céljukat elérjék, 1932-ben a Troztkij-csoporttal egyesültek és központi bizottságot alakítottak, amelyben a fővádlottakon kívül Smirnov, Tervagianian és Mratcikovski foglaltak helyet. Ez a bizottság Troztkij közvetlen utasításait követte és minden tevékenységét a szovjetkormány és a kommunista párt ellen irányozta. Terrorista csoportokat alakítottak Sztalin, Voroszilov, Kirow, stb. meggyilkolására. Egyik ilyen csoport gyilkolta meg Zinovjev utasítására Kirowot. A szervezkedés egyedüli célja volt a hatalom megszerzése. Maga Zinovjev is beismerte ezt. Tárgyi bizonyítéka a vádnak egy levél, amit Dreiterv vádlott Troztkij fiának, Sedownak közvetítésével kapott. A levél tartalma a következő:

„Közölje, hogy mára a következő célkitűzései vannak: Sztalin és Voroszilov meggyilkolása, sejtnek a hadsereg kebelében

való megalakítása, mindenféle balsikernek és zavarnak a kihasználasa a hatalom megszerzésére. Miután Kirow meggyilkolása után a szervezet centruma összeomlott, Troztkij maga vette át a terrorista akció vezetését. Ha Troztkij és fia orosz területen lennének, a legfőbb katonai bíróság ítélkezne felettük is.

A legfőbb katonai bíróság elnöke Ulrich a vádat Visinaki főügyész képviseli. Az összes vádlottak lemondtak a védelemről. Az elnök tudomásukra hozta, hogy ezáltal jogot nyernek arra, hogy maguk védekezzenek.

Oslo, augusztus 19. (Rador.) Bizonyos körök azzal a váddal illeték Troztkijt, hogy nem tartotta tiszteletben norvégiai tartózkodásának feltételeit. A kérdéssel most foglalkoznak az illetékes hatóságok. Minden más külföldi hír közeli.

— Uj rendelet az állatexportról. A legfelsőbb ármegállapító bizottság elrendelte, hogy a külföldre irányuló állatszallítmányok értékesítési és export-formáltsái csak akkor intézhetők el, ha a szállítmány a vámhatárhoz érkezett. Ez a rendelet az érdekelt exportőrök körében nagy visszhangot szült és állatexportszindikátusok máris akcióba léptek, hogy a kormánynál a rendelet visszavonását kérésessék.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop Telefontszám: 8-61.

CENZURAT

Ta. No. 10. Te. Havont. évre 600 földre: felévre detések KELET-dóság e Cikkeink rás me

Benes

Benes elnöke, us ben is-nt nagy Ma Nem ta ténylegés tá utján értesülése jät szem ismerni a kivánsága Elindul nek legfő voltak, a kisebbség jāk. Ben s őszinte den jösz Es mi kon neve szlovákia letourópá tetében sebbégn jen hazá got bizt met biro bár törv Bizony nékig te el kell is lamokhoz mondható Elhissz szemben lik, elhis nya és a pai voma Nem k politikai kül tett nem Jan tással ig szlovákia Franciaor nak közs szág is. Eréyes jobban hogy Or boisevizi oylan va Csehszlov rágalom egyet jel demokrá dai díkt Benes a kisant szerepét talanul r legkellen ha a kis és külpo mokrácia

Az el

Legyer sportról, sportélet tusz ma eszköze nek. Ebből marad melynek sportolól A zsid a sport gyan má tyákon sajáttitjá Kisajjá Manap is kellett senyők, mernek. Hogy böcra? nyerte? Moti nok, aki ke azok sportnak És val védje ba